

ՐԱՅԵՐԻՄԱ

THE RAHNUMA

Telephone: Ashland 1461

A BI-WEEKLY PAPER

Annual Subscription \$3.00

Published by H. K. Krikorian, 180 Lexington Ave., New York, N. Y.

Entered as second-class matter August 15, 1924, at the Post Office at New York, N. Y. under the Act of March 3, 1879

Vol. X, No. 9, April 28, 1928

Հիլտ 10, Նո. 9, Ապրիլ 28, 1928

ՊԷՆՏ Ի ՄԱԽՍՈՒՍԼԱՐ

ԻԼՄ Ի ԲՈՒՀ Ը ԻՆՍԱՆՏԱՆ ՊԱՁԸ ՏԵՐՍԼԻՐ

Ա.

Պու կրննելքոտ պազը ալալիմ ի բուհիյէ է-
հալինին նազար ք տրգաթընը ճէլպ էթմէքոտէ
տիր. մէս. սփրթիթիզմ, (բուհլար իլէ միւլա-
զաթ), հիվնոթիզմ (հարը ուլգուտա պիւմէք),
թէլէփաթհի (ուզազտաթիլէրին Փիքըրինի օ-
գումազ) վէ սաիրէ: Պազըլար պու եօլտա եէնի
չէյլէր կէօրիւպ էօյրէնմէյէ չալըլըյօր, պազը-
լարտա պու հալլարըն հիչ պիւրինէ ինանմալըպ
անլէրի հօգապազըլըպ ատտ էտիյօրլար:

Շու միւնասէպէթլէ իւմ ի բուհ ը ինսան
տաիրէսինտէ պազը հազիգաթլարը թէէքիտ էթ
մէք Փաիտէտէն խալի օլմազ տէյու զանն է-
տէր իզ:

Էվէլէլա իւմ վէ իւմի մէսլէֆ նէ օլտըղընա
պազալըմ: Իչինտէ հաչատըղըմըլ թապիաթ մա
գուլ պիր ճիհան օյուպ՝ անըն հէր տաիրէսինտէ
վէ անտէ պուլուռնան գուլվէթլէրին հէր պիրի-
սինտէ ատէմ քէնտիսի տէ տաիլի օլարազ գա-
վաիտ վէ ինթիզամ ճարի տիր: Ատէմ պու գալա
իւ վէ նիզամաթը պիւմէք իսթէր: Պու ալէմ-
տէ հէր պիր թէպէտտիլիւն պիր սէպէպի վար
վէ պու սէպէպլէր վէ էսէրլէր պիր պէօյիւք սիս
թէմ թէչքիլ էտէրլէր: Իմտի պիզ պու ալէմտէ
հաչայաճազ իսէք պու գալաիտի, պու սէպէպ
վէ էսէր ալազաթընը վէ պու սիսթէմին բէվի-
չինի պիւմէք կէրէյիզ: Մալիւմաթըմըլ պու
սիսթէմէ մուլաֆըզ օլմալը տըր քի հայաթը-

մըզ տա անա մուլաֆըզ ճէրէյան էտէ: Իչթէ
իւմ պու մունթազամ մալիւմաթ տըր, վէ իւմի
մէսլէք՝ պու միւնթազամ մալիւմաթա կէօրէ
հաչամազ տըր:

Տօղրու մալիւմաթ իչիւն սալթ պիր վա-
զըլար կէօրմէք քեաֆի տէյիլ, օլ վազըլանըն
սէպէպ վէ միւնթապէպինի պիւմէլի, սալթ սէ-
պէպ վէ միւնթապէպ ալազաթընը պիւմէք եէթ-
մէզ անտէքի գալաիտի պուլմալըլը: Պուռնա-
րը հափտըլտան սօնրա պու մալիւմաթա կէօ-
րէ հաչամազ կէրէյիզ:

Պու իւմի մալիւմաթ վէ իւմի մէսլէք սալթ
Փիզիզի գուլվէթլէրէ աիտ տէյիլ, իլլա ատէ-
մին ազլի վէ բուհի հայաթընը տա իչինէ ա-
լըր: Աւէմին ազլի վէ բուհի հայաթընտա սէ-
պէպ վէ միւնթապէպ ալազալար վար, օրտատա
գալաիտ ճարի տիր, օ տաիրէտէ տէ պու ալա-
զա վէ պու գալաիտի պիլէրէք իչէմէմիզ լա-
զըմ տըր: Շէօյլէ քի ուլուճ ը թապիլիյէ օլտըղը
կիպի իւմ ի բուհ տաիսի վար տըր:

Իւմի մալիւմաթ վէ իւմի մէսլէքին պիր
խասսիյէթի չու տըր քի, քէչֆ էթտիլիմիզ հա-
զիգաթլար վէ գաիտէլէր քէյֆի տէյիլ, ումու-
մի վէ զարուրի տիր, հանի օլ հազիգաթ վէ գա
վաիտի քէյֆիմիզ կէօրէ թէպտիլ էտէմէյիզ,
վէ անլէրի քէչֆ էտէն հէր քէս, օլ տաիրէտէ
անլէրէ կէօրէ իչէյէրէք այնի նէթիճէյի էլտէ
էտէպիլի:

2. Բուհ իլէ ճիսէտիմ ալազաթընա պազա-
լըմ: Բուհ իլէ մատտէնին թապիաթ վէ մահիյէ
թինէ տաիր աճէլէ հիւքմ վէրմէք տօղրու տէ-
յիլ: Պազըլար բուհ վէ մատտէյի ալըլ ալըլ
ալէմլէր կէօղէտիպ, հա հէր չէյի մատտի տէյու

Թարիֆ Կտէրէր, եա հէր շէյի բուհլանտըրը-
լար եա տա պու իբլիյի պիւրի պիւրէրինտէն ա-
րը թութարադ բուհ ճէսէտ իշինտէ պիւր գուշ
գաֆէս իշինտէ պուրուհնտուղու կիպի պազէն
տիշարը չըգար պազէն իշէրի կիւրէր տէյու թէ-
սավվուր Կտէրէր: Իւմի մալիւմաթ նէսնէ-
րին մահլիյէթինի թային էթմէյէ գալլըւմադ,
պու՝ Ֆէլաէֆէնին մէսէլէսի տիր: Իւմին իշի վն
գըլարը թէտգիդ էթմէք, անլէրին սէպէպ վէ
միւսէպպէպինի վէ գալաթիտինի պուլմադ վէ
պու միւնթաղամ մալիւմաթը հայաթա թաթ-
պլը էթմէք տիր:

Պու նոգթատան պազտըրըրգտա շու հազի
գաթը գապուլ էթմէյէ մէճպուրըր, — շէօյլէ քի
մատտի ալէմտէ բուհանի ունուր վար, վէ բուհ
եաթօտ Ֆիքըր տէտիյիմիդին Ֆիլիւէրի ճէսէտ
իլէ սըգը ալադատա տըրլար: Ատէմլէր Ֆիլիւ-
գի ալէմի թէֆթիշ էթտիքճէ կէօրիւյօրլար քի
անըն հէր պիր ճիւղիւնտէ վէ թէշքիւթ վէ թէր
քիպաթընտա հազիդաթ, հիսապ, ինթիզամ,
հիւսն, մազսէտ վէ էմսալի Ֆիքըրի ունսուրլար
վար, մատտի ալէմտէ վէ անըն հէր եէրինտէ
Ֆիքըր վար: Քէզալիք բուհի հայաթը թէֆթիշ
էթտիյիմիդտէ կէօրիւյօրըր քի հէր պիր բու-
հանի Ֆիլիւ ճէսէտտէ պէյն վէ ասապի մանդու-
մէ իլէ տօղրուտան ալադատա օլուպ հէր պիր
Ֆիքըրի Ֆիլիւն պէյնտէ պիր մէրքէզի վար տըր:
Թէֆէքիւր էթտիյիմիդտէ պէյնին էօն թարա-
ֆը իշէր, կէօրմէք մէրքէզի պէյնին արգա գըս
մընտա տըր, էլ, այադ հարաքէթլէրինին, ի-
շիթմէք վէ գօգուլամազլըգ հիսսինին պէյնտէ
քէնտիլէրէ մախսուս մէրքէզլէրի վար: Պու սէ-
պէպտէն ճէսէտին ահվալը Ֆիքըրի հայաթա թէ-
էսիր Կտէր, Ֆիքըրի հայաթ տա ճէսէտէ թէէ-
սիր Կտէր:

3. Պիլմէֆ գապիլիյէթլէրիմիդ: Ծու մալիւմ
տիր քի պիզիմ խարիճի ալէմի պիլմէմիդ իշին
Ֆիքըրին ազալի 5 փէնճէրէսի վար տըր, եանի
պէշ հասսէլէր, քի պուհլար կէօղ, գուլադ, պու
բուհ, տիլ վէ փարմադ ուճլարը եաթօտ վիւճու
տուհ սաթհը տըրլար: Պուհլար պազէն փէք տօ-
նուդ տուլարլար, պազէն տէ փէք հէսսաա օ-
լուրլար: Պէլքի պազը պաշգա հիսսլէրիմիդտէ
վար քի էլան նէմա պուլմամըշ տըր: Պու հաս-
սէլէրլէ ալտըրըմը մալիւմաթը մանթըր թա-
րիդիլէ, եանի մալիւմտէն նամալիւմիւ իսթին
թաճ էթմէք թարիդիլէ կէնիշլէնտիւրէպիւր
իդ: Պիր տէ Ֆիքըրին քէնտինէ մախսուս պա-

զը մէպտէլէրի վար քի ճիւմլէ պիլմէք ամէլի-
յաթընը օլ մէպտէլէրէ կէօրէ իճրա Կտէր վէ
անլէրին հազիգաթը ճիւմլէ թարաֆընտան գա-
պուլ օլուհուր վէ հէր քէս անը գապուլ էթմէ-
յէ մէճպուր տըր: Պուհա պազէն իման տէնիլիւր:
Մէս. պիլէն պէն մէվճուտ օլտըրըմը պիլիւր իմ:

Իմտի հասսէլէրլէ ալտըրըմը մալիւմաթը
պաշգալարըն տա այնի հասսէլէրի իլէ թէֆթի-
շինէ թազտիմ Կտէրիդ: Մանթըրի մալիւմաթ-
լարըմըգա մանթըրըն գաիտէլէրինի թաթպըգ
Կտէր իդ: Լաքին պիրիսի՝ «Պէնիմ խուսուսի
պիր գապիլիյէթիմ վար, պուրատան Թիպէթ-
տէքի ատէմլէ գօնուշուրըմ, եաթօտ բուհլարըն
սէսինի իշիտիր իմ, վէ էմսալի» տէրսէ, պու՝
իւմի մալիւմաթ տէյիլ տիր: Թէֆթիշ վէ թահ-
գիդ էտիլէմէյէն պիր իտտիա իւմի պիր մալիւ-
մաթ սայըլմադ:

4. Միւնիդէ:— Միւնիդէ թապիւթըն սա-
հիպի օլան Ջաթըն եանի Ալլահըն Ֆաիդ պիր
մազսէտ իշին էլէէվմ թապիւթտա ճարի օլան
գալաթիտէ Ֆաիդ պիր գաիտէ իլէ պու ալէմտէ
իշլէմէսի տիր: Ալլահ էլան վէ տաիմա թա-
պիւթտա իշլէյօր վէ գալաթիտ ի թապիլիյէ տէ-
տիյիմիդ՝ Ալլահըն իշլէմէսինին թարըր մախ-
սուսը տըր: Միւնիդէ պու գալաթիտ սիսթէմինէ
մուխալիֆ օլան քէյֆի պիր իշլէյիւ տէյիլ, իլա
ֆաիդ պիր մազսէտ իշիւն պու սիսթէմէ Ֆաիդ
պիր թարգտա իշլէմէքլիք տիր: Ատէմլէր՝ հա-
յաթլարընտա թէսատըֆ էթտիքլէրի պազը ա-
ճայըպ վազըլարըր միւնիդէ թէսմիյէ Կտէրլէր
իսէ տէ անլէր միւնիդէ տէյիլ տիր. անճադ սէ-
պէպինի տէրհալ կէօրէմէտիքլէրի վազըլարա
տաիր Ալլահըն ալադատընը թէէքիտ էթմէլէրի
տիր: Ալլահըն հուզուրու պիւթին քեալնաթ-
տա վէ պիզիմ հայաթըմըրըն հէր պիր տաիրէ-
սինտէ էսրարէնկիդ պիր սուրէթտէ Ֆաիլ տիր,
մէսէլա, կիւնէշին նուրու, եազմուր, սըհհէթ
վէ սաիրէ: Միւմին պու հազիգաթը տէրխաթըր
Կտէրէք մէսուտ օլուր: Վէ էկէր պիր կիւն քէն-
տինէ խուսուսի սուրէթտէ խայրը օլան պիր
վազըլապ թէսատըֆ Կտէրսէ, մէս. եիւքսէք
պիր եէրտէն տիւշէր տէ էօլմէդ իսէ, պուհը
միւնիդէ թէսմիյէ Կտէր: Իմտի հէր դարիպ կէօ-
րիւնէն հալը, հէր սէպէպինի պիլմէտիյիմիդ
ալամէթի միւնիդէ տէյու ալըպ գօյմադ ճաիդ
տէյիլ տիր: Պիր թէնպէլ տէրվիշին պիր գաշ
փարա իշին եազտըրը պիր նուսիսէտէ, պիր ճա
հիլին պիր ազաճ տալընա սարտըրը փաշավրա

փարչալարընտա, պիր ֆազիրին օգույուպ իւ-
ֆիւրմէսինտէ քէրամէթ կէօրմէք մահգա ճէ-
հալէթ վէ միսքինլիք նէթիճէսի տիր:

Յ. Գ. Գ.

սէ տէ գանուն ը էսասիտէ էտիլէն մէգքիւր թա-
տիլաթըն մանթըգի նէթիճէսի պու օլմագ կէ-
րէք տիր:

Պագալմ:

Յ. Գ. Գ.

ԹԻԻՐԲԻԱՆԸՆ ԱԼՏԸՂԸ ՍՕՆ ԱՏԸՄ

Ապրիլ 11տէ Թիւրքիա փարլամէնթի իթ-
թիֆագ ը արա իլէ գանուն ը էսասինին իքի
մատտէսինտէ փէք մուհիմմ թէպտիլաթլար
իճրա էյլէմիշ տիր, չէօյլէ քի «Թիւրք ճիւմհիւ-
րիէթինին տինի Իսլամ տըր» թապիրինի գալ-
տըրմըշլար վէ մէպուսլարըն «Վալլահի...» տէ
յու Ալլահըն իսմիլլէ եէմին էտէճէք եէրտէ չէ-
րէֆ իւզէրինէ եէմին էթմէքլիյինի թալէպ էթ-
միշլէր տիր: Պէօյլէճէ Թիւրք միլլէթի տին իլէ
հիւքիւմէթի պիրպիրինտէն քեամիլէն ալըրմըշ
վէ թէպաասընըն տինի ահվալինէ միւտախէլէ
էթմէմէյէ գարար վէրմիշ տիր:

Պու թէպտիլաթ զայէթ մուհիմմ տիր, վէ
էկէր սատագաթլէ թաթպըգ էտիլիւսէ Թիւրք-
լէրին հայաթընճա պէօյիւք պիր ինգիլապ մէյ-
տանա կէթիւրէպիլի:

Թիւրքիա շիմտիյէտէք տին ի Իսլամը միւ-
լէթին րէսմի տինի տէյու թանըմագլա, զայր ի
Միւսլիմ էհալիյի հագիգի սիթիզըն թանըյա-
մայօր իտի, վէ օնլար քեամիլ սիթիզընլըգ թա-
լէպ էթտիքլէրինտէ ասը սայըլըյօրլար իտի:
Անճագ Միւսլիման էհալի՝ միլլէթ ի հաքիմէ
թանըլըր իտի, զայր ի Միւսլիմլէր րայա իտի-
լէր: Պագալմ պու գարար պու զիհնիյաթը տէ-
յիչէճէ՞ք մի: Եինէ Միւսլիմ վէ զայր ի Միւս-
լիմ էհալի արասընտա թէֆրիգաթ եափըլա-
ճագ մը:

Պունտան էվվէլ Թիւրքիատա պիր սիթիզը-
նըն քէնտի տինին տէյիչմէսի պապընտա հուր-
րիյէթ պիր թարաֆլը իտի. եանի պիր Գրիս-
թիան Միւսլիման օլապիլի, լաքին պիր Միւս-
լիման Գրիսթիան օլամագ իտի: Պու թէպտ-
տիւլ նէթիճէսինտէ պիր Միւսլիման տա իսթէր-
սէ Գրիսթիան օլապիլմէլի տիր: Պու սօն սէնէ-
լէրտէ պիր Միւսլիմանըն տինիլ օլմասընա մա
նի եօգ իտի. աճէպա պու սօն ատըմ տախի ա-
լընաճագ մը, եանի հէր քէս իսթէտիյի տինէ
թապի օլապիլէճէ՞ք մի: Ասլ տինի հիւրրիյէթ
օ գէման իճրա էտիլմիշ օլուր:

Վագաա պու իքի պէօյիւք թէպտիլաթըն
պիրտէն իճրա էտիլէճէյի փէք մէմուլ տէյիլ ի-

ՐՈՒՀԱՆԻ ՀԱՅԱԹ

ՏԻՆԻ ԹԵՐԲ ԷՏԷՃԷՔ ՄԻ ԻՉ

Էօյլէ պիր ասրտա եաշայօրըգ քի ճիւմլէ
էսքի թէսալվուրլար վէ նաղարիյէլէր սիւրաթ-
լէ թէպէտտիւլ էթմէքտէ տիր: Աճէպա պու ին-
գիլապաթ արասընտա տինի տէ թէրք էթմէյէ
մէճպուր օլաճագ մը իլ:

Պագըլար տէյօրլար քի իլմին մէյտանա չը-
գարտըղը նիչէ հագիգաթլար տին իլէ իթթի-
ֆագ էթմէտիյինտէն տին չօգ տայանամայա-
ճագ տըր: Պաշալար իտտիա էտիյօրլար քի
տին քէնտի էն եիւքսէք վագիֆէսինտէ եանի
ախլագի հայաթըն իհեասընա մէտար օլմագտա
մուվաֆֆագ օլմատըղը իչիւն գէվալ պուլա-
ճագ տըր, սաիրլէր տէ, գանն էտիյօրլար քի
տին ասր ը հագըրըն ախլագի վէ սաիր հայա-
թընճա պիր գըյմէթի հաիզ օլմատըղընտան
թէրք էտիլէճէք տիր:

Պու իտտիալարտան պիրինճիսինէ ճէվա-
պէն տէնիլէպիլի քի պու կիւն պէօյիւք ալիմ-
լէրտէն նիչէլէր իլմի քէշֆիյաթլա տինի իթ-
թիֆագ էթտիւրմէքտէ միւշքիլաթ չէքմէյօրլար:
Վէ քիլիսէ քէնտի ագաիտինի իլմի ուսուլտա ի-
ֆատէ էթմէյէ չալըշլօր վէ պունտա մուվաֆ-
ֆագ օլույօր:

Իքինճի իտտիայը էտէնլէրէ տէնիլէպիլի
քի, վագաա տին պահպանողպան պիր միւշս-
սէսէ օլտըղը իչիւն շու սէրի իլ հարաքէ ասըր-
տա նիսպէթէն աղըր տալրանըյօր. լաքին զու-
հուր էտէն հէր պիր մէսէլէյի տէ էլէ ալըպ հալլ
ու թէսվիյէ էթմէյէ չալըշլօր, պունտա տա
մուվաֆֆագիյէթի մալիւմ տիր:

Իւչիւնճիլ իտտիայա կէլիւրսէք, կէօրիւյօր
ըգ քի պէշէրիյէթին թէրագըսընտա տինին մու
հիմմ վէ զիգըյմէթ պիր մէվգիի վար տըր:
Տինլէր գէվալ պուլմուշ, լաքին տին տէվամ էյ-
լէմիշ տիր: Շէքլ թէպտիլ օլմուշ, լաքին է-
սաս տէյիչիլմէմիշ տիր: Ախլագ եալընըգ ֆէր-
տին տէյիլ, հաթթա ճինսին պագասը իչիւն
պէօյիւք գըյմէթի հաիզ տիր: Ախլագսըղըգ

դայր ի մագուռլ պիր մէսլէք տիր, վէ տին՝ ախլազըն էն երեքսէք տէրէճէսինէն ըէֆ էտէն պիր գուվլէթ ումուշ տըր: Վազա պազը տինէր ախլազըն զէվալընա սէպէպ ումուշլար, լաքին տին լէրին գըյմէթի ախլազը երեքսէթմէյէ իֆա էթտիրէլէրի խըտմէթլէ թային ուռնուր:

Ճինսին պազասը իչիւն տօսթլուդ, հիւն ի ըրդա, մուհապլէթ վէ թէպէսսիւմ շարթ տըր: Պու շէյ հայվանի հայաթ իչիւն պիւն սահիհ տիր:

Հայաթըն պազասը վէ նէմասը իչիւն էն մուհիւմ ուռն իքի շարթլար սիւքիւն վէ նիքպին լիք եանի օփթիւմիզմ, էյի թարաֆը կէօրմէքլիք տիր: Սիւքիւն եէրինէ առաւլէթ վէ մէրազը գօյ եախօտ լաւատեսութիւն եէրինէ յոռետեսութիւնը վէ մէրազ ու էնտիշէյի գօյ, օ զէման ճինսին պազասընը թէհլիքէյէ տիւշիւրիւրսիւն: Ֆէրտ լէր մուհապլէթ վէ էմնիյէթ իչիւն եաշայօրլար:

Տին, խուսուսա Բրիսթիանլըդ պէշէրլէթին պու իքի ինթիյաճընը տօլտուրուօր: Մու հապլէթ գախտէսի վէ անըն նէթիճէսի ուռն խայրխաս թէշէպպիւսլէր, քէզալիք ատէմէ վէր տիյի տէրունի սէլամէթ պուռնա շահիտ տիր:

Տինին լաւատեսութիւնը տա շայան ը տիգ գաթ տըր: Ատէմլէրէ վէրտիյի իւմիտ վէ իւման նէ պէօյիւք պիր գուվլէթ տիր:

Թապիաթըն սօն նիշանկեաւը քէմմիյէթ տէյիլ, քէֆիլէթ տիր: Հայաթ երեքսէլտիքճէ քէֆիլէթ արթար սայը ազալըր: Գատֆիշ տէնիլէն պալըդ հէր տէֆատա երեզպիւնլէրճէ զիւրիյէթ չըգարըր, ատէմ պիր էվլատ կէթիւրիւր:

Յիսուս էպէտի հայաթ հազընտա սէօյլէտիքճէ հայաթըն երեքսէք վէ էպէտի գըյմէթինի իմա էտէր իտի: Ասը ը հազըրըն հայաթը ախլազի վէ տինի հայաթլէ զիյատէ գըյմէթ քէսպ էտէճէք տիր: Սիյասի տաիրէտէ, իշ տաիրէսինտէ, հայաթըն հէր պիր տաիրէսինտէ պու սահիհ տիր: Տին հայաթըն պազասընա եարայան գըյմէթէ մալիք տիր: Ճինս՝ տիշի վէ թըրնա զը իլէ տէյիլ, մուհապլէթ վէ խըտմէթի իլէ պազի գալաճադ տըր: Հազիքի քիլիսէ վէ միւնթախապ գալմ էճոատ վէ թարիի իլէ իսպաթ ուռնմազ, իլլա մուհիթինէ մուվաֆըդ գալմախտէ թապի ուլմասը՝ վէ էն էյիյի ինթիխապ էթ մէսի իլէ գահիր ուռն: Մազըյա տէյիլ, իլլա հազըրըն հազիքի գըյմէթինէ պազ:

Մազըտա տին վէ թապիաթ իթթիֆադ վէ ահէնկ իւզրէ կիթմիշլէր: Շիմտի տէ էօյլէ ումազ կէրէք տիր:

Տին զէվալ պուլաճադ տըր տէյնլէր ատէմին թապիաթընը հիսապա ալմայօրլար: Ատէմին թապիաթըն տինի վէ ատէմին Ալլահընը իւշէպ էտէր, վէ պու Ալլահ ատէմէ տինի գապիլիյէթ վէրմիշ վէ ու գապիլիյէթի իդնա էտէճէք վասըթալարը թէտարիք էթմիշ տիր: Սիւալ «Տինի թէրք էտէճէք մի իղ» տէյիլ տիր: Տիւնքի թապիաթ պուռնը գարարլաշտըրմըշ տըր: Ճինսին պազասը իչիւն տին շարթ տըր: Պու կիւն սիւալ չու տըր,

«Պիր ճինս տինիւմիղ ումազ կէրէք տիր. իմա տի նէ ճինս պիր տին թաշըյալըմ:»

Գօլկէյթ տարիւլֆիւնուրը ըէիսի

ՃՕՐՃ Պ. ԳԸԹԸՐԸՆ

պիր պէնտիմտէմ միւգքէպէս

ԵԻԻԲ ԹԱՇԸՄԱԳ

«Պիրպիրինիզին աղըրլըգլարընը թաշըյընըլ:»

«Հէր քէս քէնտի երեքիւնիւ թաշըյաճադ տըր:»

Պիրպիրինէ մուխալիֆ պու սէօյլէր, Պօղոս առաքեալըն սէօյլէրի տիր: Վէ պուռնար այնի պապտա եազըրմըշ տըր:

Պու ինթիլաֆը դաթըն պիրիսի քէնտի օտասընտա չէրչիլէ իչինտէ աստըղը պիր քէլամ ը քիպարլէ շէօյլէ հալլ էյլէմիշ տիր: «Էվվէլա սէն քէնտի երեքիւնիւ թաշը, վէ սօնրա պաշգալարըն աղըրլըգլարընը գալտըրմաղա չալըլ:»

Վազաա ատէմ քէնտի երեքիւնիւ թաշըմաղա չալըլտըրգճա, ու երեք կիտէրէք աղըրլաշըր, վէ պաշգասընըն երեքիւնիւ գալտըրմաղա սայ էթտիքճէ քէնտի երեքիւ խաֆիֆլէշիւր: Տիկէրլէրին երեքիւնիւ գալտըրմաղա չալըլըր իսէք, անլէրին երեքիւնիւն նէ գատար աղըր ուտըղընը կէօրիւր վէ պիլիմ երեքիւմիլգտէն տօլալը թէշէքքի էթմէքտէն Փարիղ ուլուր ըլ:

Պէլի հէր քէս քէնտի երեքիւնիւ գալտըրմալը տըր: Պիզիմ քէտէրլէրմիզի պաշգալար լայըդ ուտըղը տէրէճէտէ հիսս էտէմէզլէր. երնէ տէ պիրպիրլէրիմիզին երեքիւնիւ խաֆիֆլէշ տիրէպիլիւրիզ: Աղըրլըգ արգատաշարը իղ: Պիրպիրլէրիմիզի եարտըմ էտէլիմ:

ՏՕԳ+ ՈՒԷԼԶ

ՐԱՀԱԹ ՕԼ

Է՛յ Թապիւթ, սէնտէն պիր տէրս էօյրէնմէք իսթէր իմ. օլ տէրսի քի էսէն Հէր պիր բիւզ կեարտա սէն սլանա վէրմէքտէ սին: Շամաթա իլէ տօլու տիւնեա պէնիմ իքի Ֆարզլարըմը եանի մէշազգաթ վէ սիւքիւնը պիրպիրինէ մուխալիֆ կիպի կէօսթէրիր իսէ տէ անլէր միւթթէֆիւ տիրլէր: Մէյլէ՝ զահմէթ վէ մէշազգաթ վէ հասըլ օլուր իսէ տէ, օ՝ աճէլէ եա բէգապէթլէ տէյիլ, իլլա սիւքիւն վէ բահաթլէ պիրթէր: Հայաթտա տախի առէմին միւզայազասը վէ պին պիր մէշազգաթը շամաթա չըգարըրլար իսէ տէ, առէմին սիրէթի սաքին վէ բահաթ եօլտա քէմալա էրէր:

ՄԵԹԻԻ ԱՐՆԸԼՏ

ՄՈՒՆԱՊԵՐԱԹ

ՀԱԼԱ ԷՕԹՐԷՆՄԵՏԻԲ

Ազըլը վէ գէքի պիր միւլէթ իզ տէյու իֆթիխար էտէրիզ. հազիզաթէն իւմ, սանաաթ, թիճարէթ, լիսան տաիրէսինէ կէլինտիքտէ էօյլէ տիր: Չօգ միւլէթլէրէ բէգապէթ էտէպիրիւր իզ. լաքին տիւնեատա հիչ պիր միւլէթ եօգ տըր քի սիյասէթ տաիրէսինտէ պիդիմ գատար ճահիլ օլտուն: Տէյիլ եալընըզ ճահիլ, իլլա էօյրէնմէք գապիրլիյէթինտէն տէ մահրում օլտուն: Էսքի թարիխիմիդի պրազալըմ, շու սօն եարըմ ասըլըզ վազաալար էն պէյնսիդ միւլէթի պիլէ օն տէֆա ալիմ վէ թէճրիւպէքեար էթմէյէ քեաֆի իքէն հալա պիր շէյ էօյրէնտիլիմիդէ տաիր պիր ալամէթ եօգ տըր:

Սիյասէթ ուզաղը կէօրմէֆ տիր (նախատեմիլ): Սիյասէթէ արզու, թասապվուր, խայալ կիրմէզ, կիրէրսէ նէթիճէսի խարապիյէթ օլուր: Սիյասէթ իմֆեան իլէ իտարէ օլունուր վէ տախիմ ուզաղա, էօթէյէ պագար: Պիր միւլէթին պախթը սիյասէթ տէնիլէն ամանսըզ վէ իմանսըզ չարխա պաղլը տըր, ճօղրաֆիյաճա մէվզի, հալ ու քէյֆիյէթլէր, գօմշուլար, սայը, միլլի սէրվէթ, գապիրլիյէթ հէփ հիսապա ալընմալը տըր: Արզու օլունանը, եախօտ էն ալա օլանը հիսապա ալընմալ: Պիզ իսէ տախիմ խայալ վէ արզու իլէ սէվզ օլունտուզ վէ զայպ էթտիք: Պիր վագըթ Անատօլունըն 7 վիլայէթլէրի արզումըզ, խայալըմըզ վէ սիյասէթիմիզ

իտի: Պէրլին ահտնամէսինտէն Լօղանա գատար պունուն եանըշ իտիլինի, իֆլաա էթտիլինի կէօրտիւք վէ էօյրէնմէտիք: Շիմտի օրալարտա էրմէնիսթան տէյիլ էրմէնի գալմատը:

Նիշիւն աճէպա, չիւնքի միւմքին օլանը կէօրմէտիք, ճօղրաֆիյաճա մէվզիլի հիսապա ալմատըզ, չիմալտա Րուսիա, աշաղըտա Օսման լը իմփէրաթօրլուզունըն վազիյէթ վէ սիյասէթինի, օնլարա օլան միւնասիպէթի կէօրմէտիք, կէօղիւմիւզիւ դարպա չէվիրտիք, ինկիլթէրրատան, Ֆրանսատան կէլէն պիր թագըմ փարլազ սէօղլէրէ գափըլտըզ վէ էօլիւմ իւմըմըզ էլիմիզլէ միւհիւրլէտիք:

Էրմէնիսթան եախօտ էրմէնի մէվճուտիյէթի անճազ պիր եօլ իլէ միւմքին իտի, օ տա Րուսիանըն արզուըզ վէ օնուն սիյասէթինէ եարամազ իլէ, պու աշըզ հազիզաթը կէօրմէտիք, հալա կէօրմէյօրըզ:

Ֆէյլէսօֆլարտան պիրի տէմիշ տիր քի էյէր Ալլահ մէվճուտ օլմասա իտի, պիր թանէ եարաթմալը իտիք, էյէր Րուս մէվճուտ օլմասա իտի պիզ Հայար պիր Րուսիա եարաթմալը իտիք, պիզ իսէ թիւրքիւն փէնչէլէրի արասընտա պօղուլուր փարչալանըր իքէն Րուսիայա քիւֆր էթտիք, օնա գարըշ իշլէտիք: Պէնիմ էօմրիւմտէ անլայամատըզըմ պիր շէյ վար իսէ օ տա պիզ յեղափոխութիւն եափարազ, գըրըլըպ քէսիլէրէք քիմտէն իմտատ պէքլէյօր իտիլիմիզ իտի: Էյէր Րուսիայը իսթէմէյօր իսէք վէ եախօտ Րուս սիյասէթի պիզիմ արզումըզ մուվաֆըզ տէյիլ իսէ պաշա քիմ պիզի գուրթարա պիլիւր իտի: 1895տէն էվվէլ ինկիլթէրրա իսլահաթ լաիհասը հազըրլատըլընտա Րուս պաշ վէքիլի Լապանօֆ տէտի. «Ձար հազրէթլէրի Շարգի Անատօլուտա ախէր պիր Պուլղարիսթան կէօրմէք իսթէմէյօր»: Պու սէօղ պիզի ուլանտըրըպ տէրհալ ինկիլթէրրատան վէ անըն լաիհալարընտան եիւզ չէվիրմէյէ քեաֆի իքէն անլամատըզ: 300 պին ճանլար գուրպան վէրտիք: Նէթիճէսի հիչ օլտու:

Տէհրլէրտէն պէրու տէվամ էտէն էսարէթ վէ թէատտիլէր պիզի խայալիէրէսի, հիսսիյաթա մաղլուպ պիր գալմ հալինէ գօյտուլար, վուգուաթը վէ ամէլիլի կէօրմէյէճէք գատար քէօր օլտուզ. եիւզիւմիւզէ կիւլէնի վէ պիզի փարլազ պիր սէօղ սէօլլէյէնի ալըշլայըպ գուճաղընա աթըլտըգ: Իճրա օլունամայաճազ բուլալարը պիզ կէօսթէրիւպ իսթիֆատէ էյլէտի-

լէր: Պէօյիւք ինգիլապլար եսփըյօրըզ զանն է- տէրէք պիր թագըմ պախթ օյունլարընա չըգըշ- տըզ, տիւշիւնմէտիք քի տիւշմէն տէյիլ՝ պիզ վէ վաթաւնըմըզ խարապ օլույօր խտի:

1908 Օսմանլը ինգիլապլը կէլտի, օ նէ ալ- գըշլար իլէ գարշըլատըզ, յեղափոխականըլա- րըմըզ կէլիպ պիզէ միւթտէլէտիլէր քի քէնտի- լէրի պիզէ հիւրըրիյէթ կէթիւրտիլէր: Ինանտըզ, տէլիլէր կիպի օրթալարա տիւշտիւք: Ատանա գըթալընտա կէօղլէրիմիդի աչտըզ: Եինէ կէօրէ մէտիք քի Թիւրք հալա օ Թիւրք, Րուս հալա օ Րուս տըր, պիզ, վաթանըմըզ, խթիզպալը- մըզ, հալա օ զինծիրիլէր իլէ պաղըլ տըր, ճօղ- րաֆիա քէնտի խաթթլարընը վէ բէնքէլէրինի թէպտիլ էթմէմիշ տիւր:

Ճիհան հարպը էսնասընտա պէօյիւք գուվ- վէթլէր, տէվլէր վէ ճանվէրլէր պիր պիրի իլէ չարփըշըր իքէն մէվզիւրիմիդին թէհիլքէսինի կէօրիւպ շու աղիմ գուվվէթ վէ թէհիլքէլէր ա- րասընտա տիգզաթ վէ իհթիյաթ իլէ պարընա- ճազ վէ պիզ պիզի էսիրկէյէճէք եէրտէ աղիմ նիւմայիշլէր վէ թանթանա իլէ զաիֆ պաշլա- րըմըզ էն չիտտէթլի աթէշլէր իչինէ սօգտուզ: Օնլար թէփիշտիլէր, պիզ այազ ալթընտա գալ- տըզ: Կամաուր պէօրիւքէրիմիդին չաշաալը նիւ մայիշլէրի պիզէ պէլա օլտու, ճանվէր սօն էօ- լիւմ համլէսինի պիզէ սալտըրտը, ճան չէքիշ- մէք չապալալըշընտա պիզ իէնչէլէրի ալթընա տիւշտիւք մահվ օլտուզ:

Հարպ խիթամ պուլտու եինէ օլ խալալիէ- րէսթլիք եինէ օլ բուշալարա գօշան վէ իմքեանը ունուտան գալմ հալինտէ օրթայա չըգտըզ: «Ծովէ Ծով Հայաստան» Գարա տէնիզտէն Ազ տէնիզէ գատար 7 վիլայէթլէր վէ Կիլիկիա վէ պիր չօք իլավէլէր իսթէտիք, քիմ վէրէճէք, քիմ իտարէ էտէճէք, քիմ մուհաֆազա էտէ- ճէք, հանկը էհալի, հանկը սէրվէթ, հանկը թէճըրիւպէ՝ հիւսպ էթմէտիք: Ամէրիզանըն ի- տիալ իէրէսթ, էյի գալլիլ բէիսի պիր թագըմ խալալի մանտէյթլէր խիւեհասը իլէ պիզիմ մէ- սէլէյի սիւրիւնտիւրիւր իքէն՝ պիզ ալըըպ ազ- էմիմ վէ շիւտի եօլընտա միւրաճաաթ վէ թէ- չէպպիւստէ պուլունմատըզ: Էլիմիզէ հիշ պիր չէյ կէչմէտի: Աչըզլարտա գալտըզ: Թիւրք է- զիւրիշ վէ էլ այազ էօիմէք հալինտէ իքէն՝ օ- նուն իլէ պէրապէր Կիլիկիատան ուֆազ պիր գըթա թէէմին էտիպ Փարիզտէ օթուրան պէօ- յիւքէլէր միւրաճաաթ էտէճէք եէրտէ, պէօյիւք

Հայաստան պէքլէտիք, կէօղլէրիմիդի էճնէպի գըլըլարտա աչտըզ:

Րուս մաղլուպիյէթինտէն սօնրա սիյասէթ տէնիլէն օլ անլաշըմազ մուամա Ալամանլա- րա պիր Հայաստան թէշքիլ էթտիրմիշ խտի: Հա յաստանը իլք տէֆա Ալամանլար խալք էթտիլէր վէ Ալաման մաղլուպիյէթինտէն սօնրայա մի- րաա գալտը, լաքին պու միւրասը տա սագլամազ եօլունու պիլէմէտիք: Թէլէֆ օլմուշ, խարապ օլմուշ, իփրանմը թագէթտէն տիւշմիւշ պիր մէմլէքէթ իլէ, անճազ եաշամազ վէ պաշլարը- մըզ գուրթարմազ եօլլարընը տիւշիւնմէյի վէ թէտպիր հէմ սիյասէթ իլէ կէչինմէք, Ֆուր- թունալարը սալուշտուրմազ եէրինէ ալանթիւր լիւյէ չըգըշըպ սաղա սօլա, աշաղը եօգարը չար- փըշմազտա վէ գաթ պէ գաթ զաիֆլէնմէքտէ օլտուզ, տէրտ չէքմիշ, իփրանմը գօլլար իլէ կիւծիւմիւզտէն եօգարը գալլալարա կիրիշ- տիք: Տահա զաիֆ տահա Ֆադիր օլտուզ:

Րուս Պօլշէվիզ իտարէսի թէէսիս օլուն- տու: Էօլլէ թէսատըֆ էյլէտի քի օնլարըն մէպ- տէսինճէ հէր միլլէթ տախիլի մուխթարիյէթէ մալիք օլաճազ վէ ումում Րուս Ֆէտէրասիյօ- նընա աղա օլաճազ: Թարիխին ճիլվէսի պինլէր- ճէ սէնէտէն պէրրու իլք տէֆա օլարազ Հայաս- տանը եաշայապիլէճէյի վէ միւմքին օլան պիր վաղիյէթէ գօյտու: Լաքին խթիզալ վէ պիզ արգուսը պու հազիզաթա տա կէօղլէրիմիդի գաիատը: Րուսիա թէքլիֆ էթմէսէ պիլէ պու իթթիհատա պու Րուս միլլէթլէրի Ֆէտէրէյ- չընընա կիրմէյէ պիզ թալիպ օլմալը իքէն օնու բէտտ տէյիլ՝ օնա կէօյիւս վէրմէյէ չալըշտուզ: Հայաստանըն եալընըզ խէլասը վէ իսթինատը օլաճազ գուվվէթտէն մահրում օլտուզ: Պիզ մուազղամ Րուսիայա չարթլար թէքլիֆ իլէ օղրաշըր իքէն Թիւրք աֆէթի կէլիպ Գարստան Ալէքզանրօփօլա գատար իսթիլա էյլէտի վէ 50 պին տահա միլլէթտաշլար գըթալ էտիլտի: Րու սիա չարթլարըմըզ գապուլ էթմէյօր իմիշ, տիւշիւնմէտիք քի պիզ քիմ իզ քի Րուսիայա չարթլար գօյալըմ:

Րուսլար կէլիպ պազի գալանընը Գարապէ- քիւրին իէնչէլէրինտէն խէլաս էյլէտիլէր վէ Հայաստանը տախիլի մուխթարիյէթ լէ Րուս հիւմայէսի, Րուս իթթիհատը իչինէ ալտը:

Իշթէ տէհրլէրտէն պէրրու պօշունա պաշ- դա թարաֆլարտա արատըղըմըզ վէ նաֆիլէ մահվ օլտուղումուզ եալընըզ վէ միւմքին օլան

հալ իճրա օլունտու: Հայաստան եաշայապիւր, մէվճուտ օլապիւրի անճազ վէ անճազ Րուս հիմայէսի, Րուս իթթիֆազը վէ սիյասէթի իլէ: Պաշգա հիչ պիր չարէ եօզ տըր:

Լաքին պիզ իտիալիէրէսթ իզ, խայալ արգասընտան գօշարըզ, քէմֆիլ իսթիգիլ իսթէրիզ: Շիմտի հալա պու տէրտ վար տըր: Անկալս Հայաստան, չիւնքի Րուսլար Պօլշէվիզ տիրէր, չիւնքի պու կիւզէլ իտարէ տէյիլ, չիւնքի Հայաստանըն խարիճիյէ, պահրիյէ վէ հարպիյէ ալազասը Մօսկօվայա պաղլը տըր: Իսթէրիզ վէ էն ալասընը իսթէրիզ:

Հայաստան իչիւն իսթիզլալը իսթէյէճէք վէ պիլ Ֆիւր իսթէյէն պիր միլլէթ վէ հիւքիւմէթ վար իսէ օ տա թիւրք տիր: Մաազ Ալլահ պու խայալ, պու աֆէթ իճրա օլունտա, եախօտ Րուս դահր էտիպ տէ, հայտէ անկալս օլունտը տէսէ, 24 սաաթ սօնրա տէյիլ Հայաստան պիր թէք Հայ դալմազ: Պու աշըզ հագիդաթը հալա էօյրէնմէտիք: Ալլահ պիզի պիզտէն հըֆզ էյլէսին:

Ա. ՆԱԳԳԱՇԵԱՆ

ՔԻԻԹԻԻՊԻԱՆԷԼԷՐ

Ա.

Ինսան ճինսի ալէմ ու ճիհան հազգընտա տիւշիւնմէյէ վէ ըէֆիզլէրի օլան ախէր ֆէրտէր եա միլլէթլէր իլէ ալազայա կիրմէյէ պաշլատըզը կիւնտէն պէրու: միւլահազաթընը ախէրլէրէ իլհազ էյլէմէք եախօտ պազի սազլամազ իչիւն վասիթալար արամըշ տըր: Պու վասիթալար իպթիտա դայալար իւզէրինէ նազը օլունան հայվանաթ ըէսմլէրի օլմուշ տըր, նիթէքիմ Ֆրանսատա վէ պաշգա տիյարլարտա մազարալար տէրունինտէ պուլունմուշ տըր: Սօնրա սանէմլէր եախօտ հէյքէլլէր ըէքս էտիպ՝ անլէրին իւզէրինէ սուրէթլէր վէ ալամէթլէր հէքք էյլէրլէր իտի: Գուլուտաթ չօղալտըզտա՝ թաշ եախօտ թուղլա լէվհալար իւզէրինէ հէքք էթմէք իճապ էթտի: Էնճամ էնվաի հուրուֆաթ նէվլէրի իլէ պէրապէր՝ թիրշէ վէ նիհայէթ քեաղըտ իճատ օլունուպ՝ թահրիրաթ տահան գիյատէ սուհուլէթլէ իլէրի կէօթիւրիւլէպիւտի:

Պապէլ վէ Աշուր փատիչահլարը գէմանլաբընըն թարիխինի վէ իլմինի ճէմ էտէրէք՝ թուղ

լա լէվհալար իլէ պէօյիւք պինալար տօլտուրտուլար, պէօյլէճէ քիւթիւպիսանէլէր թէէսիսաթը պաշլատը: Ալիմլէր վէ Ֆէյլէսօֆլար չօղալտըզճա քիթապլար վէ քիւթիւպիսանէլէր տախի թէքէսսիւր էյլէտի: Րօմանըն ալանը վէ էշրաֆը քեաթիպ քէօլէլէր ալըպ՝ գէմանըն թարիս, Ֆէլսէֆէ վէ չիւր քիթապլարընը թէմսիլ էթտիւրէրէք՝ քիւթիւպիսանէլէրինի տօլտուրմազլա միւֆթէիսի օլուրլար իտի: Թիրշէլէր մէճմուասը օլան քիւթիւպիսանէլէր արասընտա Փթօլէմէնսըն թ. Մ. 320 սուլարընտա Իսքէնտէրիյէտէ թէէսիս էյլէտիյի քիւթիւպիսանէզիքըշ շայան տըր: Պու՝ միւլէսսիսինին էյամըն տա 50,000 նուսիէ քիթապ հալի իտի: թ. Մ. 391տէ Թէնստոսիոս իմփէրաթօրըն էմրի իլէ պութիսանէլէր թախրիպ օլունտուգտա՝ անլէր իլէ պէրապէր՝ քիւթիւպիսանէնին օլ գէմանա դատար թէրաքիւմ էյլէտիյի 700,000 նուսիէ թիրշէնին տախի պէօյիւք դըսմը ալէվլէրտէ թէլէֆ օլտու:

Մէքթէպլէր, մէարէսէլէր, մանասթըրլար մէտէնի տիյարլարըն հէր ճիհէթինտէ քիւշատ օլունտու վէ անլէր իլէ քիւթիւպիսանէլէր տախի չօղալտը: Էնճամ 1450 թարիխինտէ մաթպանըն իճատը քիթապ թէէլիֆ ու նէշրինէ ազիմ սուհուլէթ դափուսը աշտը վէ քիւթիւպիսանէլէրին չիմտիքի քէսրէթինէ եօլ օլտու: Պու կիւն քիւթիւպիսանէլէր գէնկիլլէրէ, հիւքմտարլարա, մապէտլէրէ վէ մէտրէսէլէրէ միւնհասըր օլմայըպ՝ հէր սընըֆ մէքեաթիպ ի ալիյէտէ թալիմ ու թէրպիյէ էնկազընըն պաշլոճա էսասը մազամընտա էն մուհիմ պիր մէվգի իհրազ էյլէյօրլար:

Ումումի քիւթիւպիսանէլէրտէն մատա՝ իլմ ի իլահի, հուգուզ, թարիս, թալիմ ու թէրպիյէ, սանաաթ, իւլում ը թապիիյէ, թըպպ վէ սայրէ իչիւն խուսուսի քիւթիւպիսանէլէր տախի վար տըր: Պուլարտան պազըլար դայէթ վասի տիր. մէսէլա՝ Նիւ Եօրգտա Եուհիւրն իլմի իլահի մէքթէպինտէ 150,000 ճիւտ վար տըր. Նիւ Եօրգ Սթէյթ թարիս քիւթիւպիսանէսինտէ 450,000 ճիւտ. Ուաշինկթոնտա Մ. Ամէրիգա օրտու թըպպիյէսինտէ 190,000 ճիւտ վէ 328,000 ըիսալէ, Շիգադոտա Ճ. Քրիյր իւլում ու սանաաթ քիւթիւպիսանէսինտէ 490,000 ճիւտ:

Էքսէր տիյարլարտա Մէրֆէգի պիր քիւթիւպիսանէ պուլունուպ, հէր մաթպուլաթ նա-

չիրի նէշը էթտիյի հէր պիր քիթապտան պիր նուսխէ օրայա մէճճանէն վէրմէյէ մէճպուր տըր: Մ. Ամէրիգատա Ուաշինկթոնտա Գօնկլ-րէշընը Լայպրէրի ումումի մէրքէզ տիր: Ան-տէն մատա հէր պիր էյալէթտէ պիր Սթէյք Լայպրէրի տախի վար տըր վէ նաշիրէր օրայա տախի պիրէր նուսխէ վէրիւրէր:

Ումումի քիւթիւպխանէլէր ումումա աշըզ տըրլար: Էսքի տիւնեատա էն մէշհուրլարը ա-թիտէքիւր տիր:

Տիւնեանըն էն պէօյիւք միւզէխանէսի, Պրիթիշ Միւզիբմ, իլէ մէրպուլ քիւթիւպխանէ տախի տիւնեատա էն պէօյիւք տիր: Թ. Մ. 1753տէ թէէսիս օլունտու, չիմտի տէօրթ մի-լիօնտան զիյատէ մաթպուլ քիթապ վէ պիր զաշ եիւզ պին էլ եազըսը քիթապ, խարիթա, րէսմ-լէր վէ սայրէյի հավի տիր: Ինկիլթէրրանըն էն էսքի քիւթիւպխանէսի իսէ Բէմպրիս տար էլ Փիւնուընըի տիր: 1444տէ թէէսիս օլունտու, չիմտի 900,000 ճիլտի հավի տիր:

Ֆրանսանըն էն էսքի քիւթիւպխանէլէրին-տէն պիրի Բէնո շէհրիտէքի տիր: 1146տա թէէսիս օլունտու տըր: Փարիզտէ Պիպլիօթէֆ Նասիօնալ՝ 1300տէ թէէսիս օլունտու, չիմտի 4,050,000 քիթապ վէ 11,000 էլ եազըսը հավի տիր:

Ալմանիատա եարըմ միլիօն ճիլտտէն զիյա-տէ քիթապը օլան 12 քիւթիւպխանէ վար տըր: պուընլարըն էն պէօյիւքի Պէրլինտէ Բէօնիկի-իմէ Պիպլիօթէֆ տիր: պունտա 1,500,000 մաթ-պուլ քիթապ վէ 42,000 էլ եազըսը վար տըր:

Բուսիատա փեթերսպուրկտա (չիմտի փէթ րուրատ, եախօտ Լէնինկրատ) Միլի քիւթիւպ-խանէտէ 2,616,000 ճիլտ վէ 208,000 էլ եազըսը վար տըր: Պունլարըն արասընտա էն մէշհուրու Սինա Տազը Սր. Կատարինէ մանասթըրընտան Թիշընտօրֆ նամ սէյյահըն 1859տա կէթիւրտի-յի էլ եազըսը Ինճիլ տիր, քի 4իւնճիւլ ասարտա եազըմըզ զանն օլունտույօր:

Բօմատա Վատիկան քիւթիւպխանէսի մէշ-հուր տըր: 350,000 մաթպուլ ճիլտի ումումա ա-շըզ տէյիլ տիր: Լաքին 50,000 զատար զիզըյ-մէթ էլ եազըլարընր միւթէխասսիսլէր մահա-լընտա թէֆթիշ էտէպիլիլէր:

Սպանիատա Մատրիտ քիւթիւպխանէսիտէ 700,000 ճիլտ վէ 30,000 էլ եազըսը վար տըր:

Ստամպուլտա չիմտի պիր միլի քիւթիւպ-խանէ վէ 40 զատար Մէտրէսէ քիւթիւպխանէլէ

րի վար տըր: Մէվճուտ քիթապլարըն ատէտի ճէման 80,000 զատար տէնիլիյօր իտի, Լաքին չիմտի նէ իտիյինի պիլէմէյօրըզ:

Գահրէտէ Խըտիվիյէ քիւթիւպխանէսիտէ 75,000 ճիլտ վէ 12,000 էլ եազըսը մէվճուտ տըր:

Կալկաթա քիւթիւպխանէսիտէ 160,000 ճիլտ վար տըր:

Ճափոնտա, Թոքիոտա, 491,000 ճիլտ:

Մ. Ամէրիգատա կէլինտիքտէ՝ տիյարըն ու մում սէրվէթի վէ պէօյիւք զէնկինլէրին խանէ-լէրի պէօյիւք քիւթիւպխանէլէր թէէսիսինէ փէք միւսախտ պուընտու տըր: 1000 նուսխէ քիթապտան էքսիք շամիլ օլանլարը հիսապա ա-լընմայարազ՝ սօն մալիւմաթա կէօրէ Մ. Ամէ-րիգատա 8544 քիւթիւպխանէ վար տըր, 127 միլիօն քիթապ իլէ. վասաթ հիսապ իւզրէ հէր 13,000 էհալիյէ պիր քիւթիւպխանէ վէ պէհէր 100 նուֆուս պաշընա 115 նուսխէ քիթապ: Պու ճիհէթտէ էն զէնկինի Նիւ Եօրզ էյալէթի տիր, 1052 քիւթիւպխանէսի վար, 17½ միլիօն քի-թապ իլէ:

Ճիլտ սայըսը վէ պինա ճիհէթիլլէ իլէ եէ-րի թութան, թապիի, Ուաշինկթոնտա Գօնկլէ-շընը Լայպրէրի տիր: Պունտա 3,090,000 մաթ-պուլ ճիլտ, 410,000 րիսալէ վէ 2½ միլիօն նուս-խէ խարիթա, Փօթօկրաֆ, րէսմլէր վէ սայրէ վար տըր: Պու քիւթիւպխանէ Թ. Մ. 1800տէ թէէսիս օլունտու. իքի տէֆա, պիր 1814տէ, պիր տէ 1851տէ Եանղընտա թէլէֆ օլտու: 1852-տէ 75,000 տօլար թախսիսաթ զարար էտիլտի, արատա պիր սաթուն ալընան խախօտ հիպա օ-լան շախսի քիւթիւպխանէլէր, մաթպաալար-տան կէլէն, պալատա զիք օլունան ճէպա նուս խէլէր տէվամ իւզրէ անըն հաճմընա զամմ էթ-մէքտէ տիրլէր: Հիւքիւմէթին չըգարտըզը հէր պիր րէսմի նէշրիյաթտան 125 նուսխէ պաշգա տիյարլարըն նէշրիյաթլարը իլէ միւպատէլէ օ-լունուր. պու Եօլտա տախի, մէսլէ կէլէն սէ-նէ, 27,000 ճիլտ զամմ օլունտու: Ախէր տի-յարլար քիւթիւպխանէլէրինտէ պուընտան նա-տիր էլ եազըլարտան վէ էսքի քիթապլարտան թահրիի եախօտ Փօթօկրաֆ իլէ նուսխէլէր թէմսիլ օլունուր: Գափի րայթ (թապ իմթիյա-զը) ուսուրու իլէ պիր մաթպաանըն նէշր էյլէ-տիյի քիթապ Ուաշինկթոնտա զայտ օլունուր վէ ախէրին անը նէշրէ սէլահիլլէթի օլմազ: Պու ճիհէթտէն տախի կէլէն սէն զարֆընտա

184,000 ճիւղ զամմ օլունմուշ տըր . խուսուսի մէճմուլարտան զիբրէ չայան՝ Բուս քիթապէթի, 80,000 ճիւղ . Իպրանի՝ 20,000 . Ճարոն՝ 13,000 . Զին՝ 93,000 : Էլ եազըլարը մէյաննտա 17 ըէիսլէրին վէ պիր չօգ մէշհուր զաթլարըն միւքեաթէպէսի վար տըր :

1897տէ շիմտիքի մութանթան պինա քիւչատ օլունտու, քի Մ . Ամէրիգատա վէ պիւթիւն տիւնեատա էն պէօյիւք վէ էն կիւզէլ քիւթիւպիւսնէ պինասը ատտ օլունուր : Պինայա, արապիսի իլէ պէրապէր 6,932,000 տօլար սարֆ օլունտու : Անտէն պէրու պինա իւպվէլէրինէ վէ քիթապ ըաֆլարընա 1,100,000 տօլար տահա խարճանտը, չէօյլէ քի եթօքիւն սէքիզ միլիօնա պալիլ օլմուշ տըր : Պու կիւն եափմագ իճապ էթսէ օն իքի միլիօն իլէ չըգմագ : Գօնկրէս թարաֆընտան հէր սէնէ ումում մասրաֆը իչիւն պիր մէպլաղ թախսիս օլունուր . պու սէնէքի թախսիսաթ 1,495,332 տօլար տըր : Պունուն 947,690ը մէմուրիյն վէ խատէմէ մաաշաթը, 110,500իւ եէնի քիթապլար ալմայա, վէ պագիսի ումում իտարէ, թէնվիր, հէրարէթ վէ սայրէյէ :

Ճիւղտ ատէտի ճիհէթիյլէ տիկէր պէօյիւք քիւթիւպիւսնէյէր չունլար տըր :— Նիւ Եօրգ՝ 2,850,000, Եէյլ տարէլֆիւնունու՝ 1,700,000 . Հարվըրտ տարէլֆիւնունու՝ 1,400,000 . Շիգապո՝ 1,350,000 . Պօսթօն՝ 1,300,000 . Պրուքլին՝ 1,000,000 . Քլիվլընտ՝ 900,000 :

Յ . Յ . ՄԱՆԻՍԱՃԵԱՆ

ՃՕՆ ՊՐՆԵՐՆ

Փրօթէսթանլար արասընտա «Քրիսթիանըն Եօլճուլըղը» նամ քիթապըն միւլէլիֆի Ճօն Պրնեընըն իսմինի պիւլմէյէնլէր փէք ազ տըր : Պու սէնէնին Նոյեմբերինտէ անըն տօլուչընըն 300իւնճիւ սէնէ ի տէվրիյէսի իճրա օլընաճաղընտան, Բահնիւմանըն գարիյունընա չու աթիւտէքի մալիւմաթը թագտիմ էտէրիմ :

Պրնեըն 1628ին Նոյեմբերինտէ Ինկիլթէրանըն էյսթօ չէհրինտէ տիւնեայա կէլիպ, սիննի 60ա վասըլ օլմագտան, եանի Օգոստոս 31, 1688տէ Լօնտրատա վէֆաթ էյլէտի : Կէնճիլիյնտէ թէնէքէճիլիքլէ մէշղուլ օլուպ, քէնտի թագրիւրինէ կէօրէ, էօմրիւնիւն օլ գըսմընտա եալանճըլըք, քիւֆրպաղըլք վէ մէյխօրըլքտա մէհարէթ քէսպ էթմիշ իտի : Օն եէտի սիննինտէ

ասքեր եազըլըպ, 3 սէնէ ասքերլիքտէն սօնրա, թէէհհիւլ էյլէտի : Կէօրիւնիւյօր քի Փամիւեա էօմրիւ՝ քէնտինի սէֆահէթ, տիւնեէվիլիք վէ իչկիճիլիքտէն գուրթարըպ, տինտարըլք թարիգլէրինէ սէվգ էյլէտի : Էօմրիւնտէ կէօրիւլէն պու խայրըլ թէպտիլաթտա ղէվճէսինին թէէսիրի չօգ օլտու : Թէէհհիւլիւնտէն պէշ սէնէ սօնրա, Եպիսկոպոսական քիլիսէսի ազալըղընը թէքը էտիպ, Պէտֆըրտ չէհրինին Մկրտական քիլիսէսինտէ վաֆթիլ օլունտու : Ճէմաաթ հու գուրընտա նուլթգ էթմէյէ ալըշմըշ իտիլինտէն, վաֆթիլ օլունմասը ագապլինտէ թէնէքէճիլիյնի թէքը վէ էօմրիւնիւ թէպշիր ի պէշարէթէ վազֆ էյլէտի :

«Մէքթէպլի» տէյիլ իտի իսէ տէ, թապիի իսթիտատը, տինտարըլըղ վէ էօմրիւնիւ Ալլահա վազֆ էթմիշ օլմասըլլա, աշխարհական քարոզիչ հալինտէ ազ պիր միւտտէթ գարֆընտա ազիմ պիր չէօհրէթ քէսպ էյլէտի : Լիսանը պէլիլ վէ շախսիյէթի ճալիպ հէմ ճաղիպ իտի : Թէպշիր ի պէշարէթէ պաշլամասընտան եէտի սէնէ սօնրա, 1660տա, փարլամէնթօ Էֆք ալ Եուլիֆօրսիքի տէնիլէն պիր գանուն վազ էթտի : Պու գանունա կէօրէ հէր քէս Ինկիլք քիլիսէսինէ կիթմէլի վէ Ինկիլք քիլիսէսինին իթիգատաթընտան պաշգա պիր թալիմաթ գապուլ եա վազ էթմէմէլի իտի : Ճօն Պրնեըն վէ Պէտֆըրտ չէհրինին Մկրտականլարը պու նիզամա իթաաթ էթմէտիքլէրինտէն հապս էտիլտիլէր : Մահպուսիյէթլէրինտէն պիր սէնէ սօնրա, Ինկիլթէրա թախթընա եէնի պիր գրալ ճալիս օլտըղընտա, արթըք նիզամա իթաաթ էթմէլէրի շարթըլլա մահպուսլար ագատ էտիլտիլէր : Պրնեըն պու շարթա ըաղի օլմատըղընտան մահ պէստէ գալտը վէ էօմրիւնիւ 12 սէնէսինի մահպուսիյէթլէ կէշիրտի :

Իշթէ պու միւտտէթ գարֆընտա Պրնեըն «Քրիսթիանըն Եօլճըլըղը» նամ մէշհուր քիթապընը գալէմէ ալտը : Օն սէնէ մահպուսիյէթիւնտէն սօնրա՝ հապսիսնէ միւտիլի անա ազ չօգ հիւրըրիյէթ վէրիպ, ազչամլարը մահպէսէ ալտէթ էթմէք շարթըլլա չէհրէ կիթմէք իչիւն Պրնեընա միւսատտէ էտէր իտի : Պրնեըն տա չէհրտէ տօսթլարըլլա միւլապաթ էթմէյէ ֆուր սաթ պուլուր, այնի վազթտա տա անլէրէ Ինճիլի վազ էտէր իտի :

Իշպու նիմ հիւրըրիյէթի էսնասընտա, Դեկտեմբեր 12, 1671տէ Պէտֆըրտըն Մկրտական

քելիսէսինէ չօպան թագաւորս օլունտու, վէ ֆէր-տասը սէնէ Մայիս 8տէ՝ Գրալ Իքինճի Զարլզըն Իթիզատ հիւրըրիյէթի իւանընտա, Պընէըն վէ սաիր մէզհէպի մահպուլար սալը վէրելտիւէր: Պէօլէճէ ազատ պրագըլտըզտան սօնրա Պընէըն Պէտֆըրտ քելիսէսինտէ պիր միւտտէթ չալըտը, վէ էօմրիւնիւն սօն սէնէլէրինի Լօնտըրանըն Մկրտապան քելիսէլէրինտէն պիրինին չօպանը հալինտէ կէչիրտի: Ճէմաթը ազասըն տան պիր փէտէր իլէ օղուլըն արասընտա տարընլըզ պուլունտըլընը իչիտիպ, անլէրի պարըշտըրմաղա կիթտի, վէ մազսէտինէ մուլաֆիթազ օլուպ, մէսէրրէթլէ խանէսինէ տէօնէր Իքէն, Եօլտա շէտիտ պիր Եաղմուրտան թու թուլուպ, սօղուզ ալտը, վէ նէթիճէսի օլան սաթլիճան իլէ էօմրիւնիւն թէլի Օգոստ. 31, 1688տէ գաթ օլունտու: «Նէ՝ միւպարէք տիր սուլհ էտիճիլէր, զիրա անլէրէ էվլատ Ուլլահ թէսմիյէ օլունտաճազ տըր»: Վիւճուտը Լօնտրանըն Պընհիլ տէնիլէն մազպէրէսինտէ տէֆն օլունտու շէտը: Չէնտ սէնէ ազտէմ Լօնտրատա պուլունտուլըմ էսնատէ օլ մազպէրէյէ կիտիպ մէրգուլմըն մէզարընը զիյարէթ էյլէտիմ: «Բապինսըն Գրիւսօ» տէնիլէն մէշհուր բօմանըն միւ էլլիֆի Տէնիլէ Տիւֆօնըն մէզարը տա պուլ մազպէրէտէ տիր:

Պընէընըն թէլլիֆքէրտէսի օլան «Գրիսթիյանըն Եօլմըլըզ» Գիթապ Ե Մուգատտէստէն սօնրա բուհանի մատտէլէրտէն պահս էտէն էն մազպուլ վէ էն մուգազէզ պիր քիթապ տըր: Փրօթէսթան տիւնեասընտա էն միւթէպէր վէ էն մուգատտէս քիթապ Աստուաճաշունչ օլուպ, անա սանի օլան պիր քիթապ վար իսէ, օ տա Պընէընըն մէշհուր քիթապ տըր: Անըն ասընամէսինին լիսանը՝ էն Փասիհ, էն խալիս, էն մէմտուհ ինկիլիզէ ատտ օլընըր: Ֆէսահէթ վէ ուլլիլէթիճէ լիսանը անընքինէ միւսապի կէլէն սալթ պիր ինկիլիզէ քիթապ վար, օ տա Աստուաճաշունչըն Օթ-հօրալլատ Վըր շըմ տէնիլէն թէրճէմէսի տիր: «Գրիսթիյանըն Եօլմըլըզ» Աստուաճաշունչըն թէրճէմէ էտիլմիշ իտիյի սայքի հէր լիսանա թէրճէմէ էտիլմիշ տիր: Բուհանի քիթապլար արասընտա Գիթապ Ե Մուգատտէստէն սօնրա էն չօզ սաթըլան քիթապ պուլ տըր:

ՀԱՅԿ ԱՏԱՏՈՒՐԵԱՆ

Ուեսթ Թիգպէրի, Մէս.

ՄԻԻԹԵՆԵՎՎԻ

ՍԱԼԹԱՆԱԹ ՏԻԻԾԿԻԻՆԼԷՐԻ

Պիր թագըմ թաճ ու թախթընը զայ էթմիշ հիւքմտար վէ գրալիչալար էվրօփանըն Փարգըլը քէօշէլէրինտէ ազրապալարընը մուլէնէթինէ միւհթաճ օլարազ Եաշալօրլար: Պունլարտան էն անըլըսը սապըզ Բուս իմփէրաթօրիչասը վէ սօն ձար Նիկօլանըն վալիտէսի Մարի տիր քի իւչիւնճիւ Ալէքանտըրըն գարըսը իտի վէ գայնփէտէրի օլան Իքինճի Ալէքսանտըն պօմպա իլէ փարչալանմասը իւզէրինէ թախթա ճիւլիւս էյլէտի: 1894տէ գօճասը Ալէքսանտը իւչիւնճիւ պէօյրէք խասթալըզընտան վէֆաթ էյլէտի: 1920տէ օղլու Նիկօլա Իքինճի 6 գըզլարը վէ պիր օղլու իլէ պէրապէր էզաթէրինպուրկտա Պօլշէվիզլէրտէն գաթլ օլունտու: Շիմտի Գօփէնհակտա թէսէլլիսիզ վէ տէրտիլ պիր էօմր Եաշալօր: Մարի Տանիմարգա փատիշահանըն գըզը վէ ինկիլթէրա փատիշահը ժօրժըն մօրաքոյրը տըր:

Սապըզ Եունան գրալիչասը Սօֆինին էօմրիւ տախի Փաճիալար իլէ տօլու տըր, վէ հալա Եասլար իչինտէ Եաշալօր: Գայն փէտէրի Եօրկիոս Սէլանիքտէ վուրուլտու, Իքինճի օղլու Ալէքանտըր պիր մայմուն ըսըրարազ զէհիրլէնտի վէֆաթ էթտի: Գարնտաշը Ուիլհէլմ Ալաման իմփէրաթօրը թախթընը զայպ էտիպ՝ Հօլանտայա գաշտը. գօճասը Գօսթանթին սիւր կիւն հալտէ սաթլըճանտան էօլտիւ. պէօյրէք օղլու Ճօրճ Եունան թախթընտան գօվուլտու, գըզը Հէլէնին գօճասը Բուհանիա վէլի ի ահտը գարըսընը պրագըպ պիր ատի գարը իլէ գաշտը, վէ գըզընըն գայն փէտէրի Ֆէրպլինանտ գանսէրտէն վէֆաթ էյլէտի: Շիմտի ազրապալարընը վէրտիլի իանէլէր իլէ Հօլանտատա Ֆլօրէնստէ հայաթընը սիւրիւքլէյօր. տուատան թէսէլլի պուլուլօր:

Ավսթրիա իմփէրաթօրիչասը Զիթա տահա փէրուչան հալտէ տիր: Օլ էն գատիմ իմփէրաթօրլուզըն ճէլալ վէ տէպտէպէսինտէն սօյունմուշ, տուլ գալմըշ փարասըզ փուլսուզ Սփանիա փատիշահանըն մէրհամէթինէ սըղընմըշ Եաշալօր: Հապսպուրկ խանէտանը թարիխի էն Փաճիալը օլանը տըր. սապըզ իմփէրաթօրիչա գաթլ օլունտու. վէլի ի ահտ գաշտը թախթը թէրէ էյլէտի. իմփէրաթօր ժօգէֆին հէմշիւրէ-

սի Փարիզոյէ եանտը . թօրնը վէ Նափօյէօնըն օղ-
լու վէրէմտէն 22 եաշընտա վէՓաթ էյլէտի . էն
սօնը վէլի ի ահտ Պօսնատա գարըսը իլէ վու-
րուլտը : Զիթա հարպ իշինտէ թախթա չըգտը .
իքի սէնէ սօնրա Ավսթրիա փարչալանտը վէ պիր
օղլու իլէ աշըգտա գալըպ պիր վազթ Մատէյ-
րայա սիւրկիւն օլտուլար . զօճասը սօն իմփէ-
րաթօր տա վէՓաթ էյլէտի : Շիմտի հալա Մա-
ճարիսթան թախթընա իւմիտ էտիյօր :

Փօրթուգալ գրալիչասը Ամէլիա . 1908տէ
զօճասը վուրուլտու , 1910տա օղլու գրալ Մա-
նուէլ իլէ գաչմաղա մէճպուր օլտու , Փօրթու-
գալ ճիւմհիւրիյէթ օլտու , շիմտի Ֆրանսատա
ազրապալարընա սըղընմըլ եաշայօր :

Եռնանիսթանըն սօն գրալիչասը էլիզապէթ
Րումանիանըն գրալիչասը Մարինին գըղը տըր
քի իքի սէնէ էվվէլ Եռնանիսթանտան զօվու-
լուպ Պուքրէշտէ վալիտէսի եանընտա եաշա-
յօր . պէլքի էն պախթիյարը պու տըր :

Թիւրքիանըն սօն փատիչահը վէ խալիֆէ
Մէճիտ Իթալիանըն պիր քէօշէսինտէ թէայլիւ-
շիւնիւ կիւճ պէլա թէտարիք էտէճէք հալտէ
տիր : Իմփէրաթօր վէ գրալլար խանէտանընտան
փրէնս վէ փրէնսլէրի սայաճաղ օլտազ պինլէր-
ճէսի օրատա պուրատա սէրսէրի վէ փէրուշան
տըրլար :

ՄԷՔԹՈՒՊԼԱՐՏԱՆ

Զահլէ

Զահլէտէ Մկրտիչ աղա Կոստանդեան
Մարտ 27տէ 80 սիննինտէ վէՓաթ էթմիշ տիր :
ՄիւթէվէՓա առ առլ Քիլիսլի օլուպ Մարուֆ
Վեր . Աւետիս Կոստանդեանըն վէ Պատ . Գոլ-
հաննէս Կոստանդեանըն պիրատէրի իտի : Ալ-
թը սէնէ էվվէլ առլէ ազալարը իլէ Զահլէյէ հիճ
րէթ էթտիյինտէ օրատաքի մուհաճիւր միլլէթ-
տաշարընըն մէքթէպ վէ քիլիսէյէ իհթիյաճը-
նը կէօրէրէք հէմշէհրիսի Կարուճ աղա Վար-
պետեան իլէ պէրապէր պու իհթիյաճըն տէՓի-
նէ թէչէպպիւս էթմիշ վէ պու իքի գաթլար Ա-
մէրիգատա պուլուճան էվլատլարընըն մուա-
վէնէթիյլէ Զահլէտէ պիր մէքթէպ վէ քիլիսէ
աչմաղա մուվաֆֆաղ օլմուշար տըր : Մկր-
տիչ աղա պէօյիւք պիր ալիէնին պաշ պապասը
օլուպ իւշ օղլան վէ 5 գըղ չօճուգլարը , 16 թօ-
րուճլարը վէ 2 թօրուճ էվլատը վար տըր : Զահ-

լէտէքի գաղութ արասընտա ճիւմլէնին հիւր-
մէթինի գազանմըլ օլուպ՝ Ֆէրիհ թապիաթըյ-
լա հէր քէսի տէ միւֆէրրաճ գըլար իտի : Տին-
տար օլուպ խէլասընտան տօլայը էմնիյէթ հիսս
էտէր իտի : Ճէնաղէ ալայընտա 250 գատար
տօսթլարը հազըր պուլուճուպ հիւրմէթլէրինի
պէյան էյլէտիլէր : Ճէնաղէ ալայը Տէր Սարգիս
հայրըն տուասըլա խիթամ պուլտու :

Յ . ՇՆՈՐՀՕՔԵԱՆ

Ճարապուլուս

Ճարապուլուս Եփրատըրմաղը գուրպինտէ
Թիւրքիա իլէ հէմհուտուտ պիր գասապա տըր :
Թրէյն խաթթընըն պիր տէմիլի Սիւրիայա վէ
տիկէրի իսէ՝ Թիւրքիայա աիտ տիր :

5-6 սէնէ էվվէլ պուրասը պիր քէօյ իմիշ —
Արապ քէօյիւ — լաքին պու կիւն պուրատա Ա-
րապլարտան մատա 300-400 խանէյէ եազըն էր-
մէնի վար տըր : Փէք աճաիպ տիր քի էրմէնիլէր
հէր նէրէյէ կիտէրլէր իսէ օրայը չէն գըլարլար :
Պուրատա տա թիճարէթ վէ սէնաաթ էրմէնիլէր
էլինտէ տիր : Պու չէօլ վէ պէյապան մահալի
պուճլար ալիճէնապ Ֆրանսըղ մանտասը ալթըն-
տա միւսաֆիրփէրվէր Արապ հիւքիւմէթինին
միւսատէսիյլէ ովասիսէ տէօնտէրմիշ տիրլէր :
Կարկէմիշ պուրայա չօղ եազըն տըր , լաքին օ-
րայա կիթմէք իշիւն միւսատէսէ եօղ տըր : Պու-
րատա պուլուճան էրմէնիլէրին էքսէրիյէթի Պէ
րէճիքի տիր վէ լաքին Այնթապլըլար , Նիզիպ-
լիլէր , էյնէշլիլէր վէ սաիր եէրտէն առմէլէր
վար տըր :

Իտարէլէրի գարարսըղ տըր : Ալըշվէրիշէ-
րին պէօյիւք գըսմը Գիւրտլէր իլէ տիր : Մէշ-
ղուլիյէթլէրի սէնաաթ վէ թիճարէթ տիր : Վէ
պիր թազըմ էրմէնիլէր տախի էթրաֆ քէօյ-
լիւքլէրէ կիտէրէք չէրէլիք , քէօկէրլիք վէ գա
լայճըլըղ իլէ մէշղուլ օլուրլար :

Պուրատա աղաճ , մէյվէ , սէպղէվաթ վէ
պաղ եօղ տըր : Ճիւմլէսի խարիճտէն կէլիւր :
Զրատթը էյի տիր : Եէնի պաղ տիքմէյէ պաշա
յօրլար :

Պուրատա իւշ յարանուանութիւն վար տըր՝
Լուսաւորչական , Բողոքական վէ Գաթուլիկ :
Լուսաւորչական վէ Բողոքականլար քիլիսէ վէ
մէքթէպէ մալիք տիրլէր վէ փէք եազըն վա-
զըթտա Գաթուլիքլէր տախի քիլիսէ վէ մէքթէ-
պէ մալիք օլաճաղ տըրլար :

Հայ Եկեղեցիինին քահանասը վար տըր :

Մեծ Պահք միւնասիւսէթիլէ ճէմիյէթ եկեղեցիի տօլտուրըյօր: Մէքթէպլէրինտէ իքի մուալլիմ իլէ պիր մուալլիմէ վէ 140 գատար թալէպէ վար տըր: Քահանայ կրօնական տէրսլէրէ պազար:

Աւետարանական քիլիսէնին տախի վաիզի վէ մուալլիմի վար տըր: Մէքթէպլիմիգտէ 70-80 գատար թալէպէ վար տըր: Պուսլարըն թալիմ ու թէրպիյէսինէ պազան պիր մուալլիմէ վէ պիր մուալլիմ վար տըր քի օ հէմ տախի քիլիսէնին վաիզի տիր:

Պուրատա ճէմիսթըն քիլիսէ իչիւն ճէհտ ու զայրէթի փէք մէտհէ շայէսթէ տիր: Գատըն լար արասընտա բուհանի իշ տահա իլէրի տիր: Եկեղեցի վէ քիլիսէյէ տօղրու մուհապպէթ վար տըր:

Յ. ԿԻԻՐԼԷՔԵԱՆ

Լօս Անկէլէս

Լօս Անկէլէստէ Մասիս Ժող. քիլիսէ պիր քիլիսէ պինասը էլտէ էթմէք իսթէյիպ պու մագ սէտի թագըպ էթմէք իւզրէ պիր գօմիթէ թէչ-քիլ էթմիլէր տիր: Պու գօմիթէ Մարտ 16տա 300 գատար քիմսլէրէ պիր ճաշկերոյթ թէրթիպ վէ պատէհու նութգ վէ թէրէնիւմ ճէմիյէթի ագտ էլլէտի: Քիլիսէնին գատընլարը Հայ լարը վէ Ամէրիգալըլարը սօն տէրէճէ մէմնուն էտէճէք լէզիլ թաամլար վէ թաթլը փազլապլար թէտարիք էթմիլէր իտի: Թաամտան սօնրա վազը օլան ճէմիյէթտէ Լօս Անկէլէս Առաքելական, Գեթսեմանի վէ Կիլիկիա քիլիսէլէրինին քահանայ վէ քարոզիչլէրինտէն մատա իւշ Ամէրիգալը վազլար վէ Պրն. Նազար Պարսուսեան վագթ ու հալա միւնասիպ քէլամլար իրատ էլլէտիլէր: Քիլիսէնին Գուսյըր տախի Պրն. Ն. Յարութիւնեանըն տէլալէթիլէ կիւզէլ մագամլար թէրէնիւմ էտէրէք հազըրուըն մէմնուն վէ մէսրուըր զըլտըլար:

Մասիս Ժողովական քիլիսէսինին Քրիսչըն էնտէվըր Սօսայիթի աղալարը Պէյրութ ճիվարընտա վազը Մամէլթէյն խասթախանէսի իչիւն պէշ տօլար հէտիյէ էթմիլէր տիր:

Մ. Ամէրիգատա 1919տան 1926յա գատար օթօմօպիլ գաղասընտան 137 պին ատէմ թէլէֆ օլմուշ: Հարպ ը ումուսիտէ էօլէն ասքէրին սալըսը 120 պին իտի: 1926տա օթօմօպիլտէն էօլէն 23 պին քիլի իմիլ:

ՄԻԻԹԹԷՀԻՏ ԻՐՄԷՆԻ ՄԻՇԸՆԸ

Հայ Աւետարանական Ընկերակցութիւնլա Ամէրիգան Պօրտըն միւթթէհիտ Գառնսիլ մէճ-լիսինին սէնէվի իճթիմար Ապրիլ 18տէ Նիւ Եօրքտա վուգու պուլուպ պու միւնասէպէթլէ օլ կիւնիւն աղշամընտա Հայ Աւետ. քիլիսէտէ պիր իւմիւմի խըտմէթ իճրա օլունմուշ տըր: Պու խըտմէթ Մր. Կ. Փիւշմանըն ըրյասէթի ալթընտա օլուպ անտէ Պօրտըն ներկայացուցիչլէրինտէն Միս էմըրսըն վէ Տօգ. Կէյթս վէ Փրօֆ. Լութֆի Լեւոնեան նութգլար իրատ էլլէտիլէր:

Միս էմըրսըն պու իթթիհատտան Ամէրիգան Պօրտըն փէք մէմնուն գալտըղըն վէ էրմէնիլէրին պու իչի պաշա չըգարմագ պապընտա իգթիտարլարըն, վէ պիւթիւն էրմէնի միլլէթիւն չու մուհաճէրէթ էսնասընտա կէօսթէրտիյի շէճաւթ վէ սէպաթը սէնա իլէ զիքը էլլէտի:

Տօգ. Կէյթս՝ Պօսթօն ճիվարընտա պիր քիլիսէնին չօպանը վէ Պօրտըն Փրուտէնչէլ Գօմիթէսինին պիր ազասը օլուպ, պու շէրաքէթին էօնիւնտէ պուլունան պազը միւշքիլաթը զիքը էթիտըտէն սօնրա տէտի քի, հէր ատէմտէ պիր գօրգապ պիր տէ գահրէման վար: Ատէմտէ գօրգազլըպ զալիպ կէլիւսէ մէֆթուըր վէ մէյուս օլարագ պիր իշ կէօրէմէգ օլուըր. լաքին հերոսլուղը ույանըրսա մէրտանէ իլէրի կիտիպ միւշքիլաթա զալիպ օլուըր: Պու միւթթէհիտ հէյէթ գօրգազլըպ մէյտան վէրմէյիպ մէրտանէ իլէրի կիթմէլի տիր:

Փրօֆ. Լեւոնեան պու եազընլարտա Սիւրիայը, Եունանիսթանը, Մըսրը վէ Ֆրանսայը զիյարէթ էթմիլ օլարագ օրալարտա պուլունան մուհաճիլլէրին իհթիյաճաթընը զիքը էլլէտի: Օրալարտա քիլիսէ վէ մէքթէպ պինալարընա վէ մուգթէտիր իշճիլէրէ պէօյիւք իհթիյաճ վար տըր: Օրտաքիլէր քէնտի էլլէրինտէն կէլէնի եափըյօրլար, իմտի պուրտաքիլէր տէ էլլէրինտէն կէլէն մուալլէնէթի եէթիշտիրէրէք անլէրի թէչճի էթմէք կէրէք տիրլէր տէտի:

Պու խըտմէթտէ էփէյի պէօյիւք պիր ճէմաւթ հազըր պուլունարագ իրատ էտիլէն քէլամլարը տիգգաթ իլէ տինլէմէքտէ իտիլէր:

Փօրտ 19 սէնէտէ 15 միլիօն օթօմօպիլ եափըպ չըգարմը տըր: Քէնտիսի 64 եազընտա տըր:

ՍԻՅԱՍԻ ԽԱՊԵՐԼԵՐ

Մ. Ամէրիգա խարիճիյէ նազըրը Գէլօկ Պրանսա իլէ իմզալանան մէն ի հարս ահտնա-
մէսինի Ինկիլթէրրա, Իթալիա, Ալամանիա վէ
Ճաիօնա տախի թագտիմ էյլէմիլ տիր քի օն-
լար իլէ տախի իմզալանսն: Պու նէվ պիր ահտ-
նամէ տիկէր էվրօփա տէօվլէթլէրի վէ Թիւր-
քիա իլէ տախի իմզալանսնադ:—Ամէրիգա ըէիս
ինթիխապը մէսէլէսի հէր թարաֆտա չէվզ իլէ
իլէրի կիտիյօր: Շիմտիլէք Տէմօգրաթլարտան
Սմիթհ, Րիփըպլիգանլարտան Հուվըր՝ ինթի-
խապ հիլէթլէրինին ըէլլէրինի գազանըյօրլար:
— Գալիֆօրնիատա եէնի իքի ատէտ ֆէնէր գու-
լէսի եափըլըյօր քի օն միլիօն մուլ ըլըղը վէրէ-
ճէլէր տիր:— Էվրօփատան Ամէրիգայա իլք
տէֆա օլարադ թէյյարէ իլէ ուշմաղա մուվաֆ-
ֆազ օլունտու: Թէյյարէտէ իւշ քիշի վար իտի,
պիրի Իրլանտա թէյյարէ գօմանտանը Պիցմօ-
րիս վէ տիկէրլէր Ալման գալիթան Գօհլ վէ Պա-
րոն Հուէնֆէլտ իտի: Պունլար եօլտա փուս վէ
Փըրթընայա թուլթըլպլ 4 սաաթ օղրաշտըգտան
սօնրա շէմալտա Կրինլի ատաւընտա պուզ իլէ
գապլը պիր մահալա էնտիլէր: Նիւ Եօրքտան օ-
րայա վափօր վէ թէյյարէլէր եօլլանըլտը: Պու
մուվաֆֆադիլթ Ալամանիատա վէ Իրլանտա-
տա պէօյիւք շաղըղ իլէ գապուլ օլունտու: Նիւ
Եօրք պունլարը գապուլ էթմէք իշիւն պէօյիւք
հազըրըղլար եափտը:— Մ. Ամէրիգա խարիճի-
յէ նազըրը Րուսիա հազըրնտա պիր պէյանսամէ
նէշը էյլէտի: Րուսլար իլէ սիյասի ալազայա
կիրմէք հէմ ֆաիտէսիլ, հէմ տէ զիյանը տըր
տէյօր: Ալազայա կիրէն միլլէթլէր կէօրտիւ-
լէր քի Րուսիա պէյն էլ միլլէ հուգուզ վէ գա-
նունլարա րայէթ էթմէյիպ հիշ պիր պօրծ վէ
մէսուլիլթ թանըմատըգտան մատա, տաիմա
անլէրին տախիլի իշլէրինէ գարըշտըլար վէ իս-
եան հազըրլատըլար: Րուսլար ումումի ինգի-
լապ թասաւլուրընտան վազ կէշմէտիքճէ վէ
մէմլէքէթին պօրծլարընը թանըմատըգճա վէ
թէէսիս օլունմուշ հիւքիւմէթլէրէ թէճաւուզ
էյլէտիքճէ օնլար իլէ ալազայա կիրէմէյիլ:
Պիզիմ թիճարէթիմիլ րէսմէն ալազայա կիր-
միշ օլանլարտան էքսիք տէյիլ տիր: Ամէրիգա-
նըն Րուսիա իլէ օլան թիճարէթի աթիտէքի րա-
փօրտան անլաշըլըյօր: 1922տէ Րուսիա 27 մի-
լիօն սաթմուշ ալմըշ, 28 միլիօն Ամէրիգայա սաթ
մըշ տըր: 1924տէ 41 միլիօն ալմըշ, 8 միլիօն
սաթմըշ տըր: 1925տէ 68 միլիօն ալմըշ, 13 մի-

լիօն սաթմըշ տըր: 1927տէ 58 միլիօն ալմըշ, 8
միլիօն սաթմըշ տըր:— Կէշէն հաֆթա Նիւ Եօրք
Պօրսաւընտա 22 միլիօն տօլարըղ սէհմլէր ալմ-
նըպ սաթմըշ տըր: Պու արատա փէք չօգ քիմ-
սէլէր Պօրսանըն էնիպ չըգմասը եիւզիւնտէն եա
ֆազիր եա զէնկին օլույօրլար:— Ամէրիգա իլէ
Փարիզ արասընտա տախի տօղրուտան թէլիլի
թէլէֆօն ալազասը թէէսիս օլունմուշ տըր:—
Հէնրի Պօրտ Ամէրիգանըն միլեարճըսը Լօն-
տրատա պուլունույօր: Լէյտի Ասթօրըն խանէ-
սինտէ Ինկիլիզ գրալը վէ գրալիչա իլէ կէօրիւ-
լէպիլմիշ, լաքին թապիի սիյասէթ հազըրնտա
գօնուշամամըշ տըր: Սօնրա Լօյտ ճօրծ իլէ կէօ-
րիւշմիւշ, լաքին Լօյտ ճօրծ քէնտինէ ֆուրսաթ
պրազմայըլ րէիս ինթիխապը, Հուվըր, Տօգ,
Սմիթհ հազըրնտա, մէն ի միւսքիրաթ գանու-
նը, չիֆթճիլէր մէսէլէսի, թրէքթըրլար, լաս-
թիք վէ Պօրսա հազըրնտա սուալլար էտիպ փար
լամէնթօյա գօշմուշ կիթմիշ տիր:

Պրանսատա Րուս միլլէթէճիլէրինին սայըսը
130 պին քիշի իմիշ. պունլար ճար զէմանընըն
զէնկինլէրի վէ ասըլգատէլէրի տիրլէր: Պուն-
լար կիթտիքճէ Պրանսըղլարա գարըշըպ Պօլշէ-
վիզլէրէ գարըթ թէշքիլ օլունմագտան վազ կէ-
չիյօրլար:— Պրանսատա ինթիխապլար տէվամ
էտիյօր: Պու տէֆա Փրանզըն զըյմէթի սապիթ
զըլընմադ տըր: Պրանսա էվլէլէթի մուվազ-
գաթ թէրթիպ իւզրէ Ամէրիգայա 13 միլիօն տօ-
լար պու սէնէ տախի ալէլհիսապ վէրէճէք տիր:
— Սիւրիատա Շէյի Թաճէտտին եէնի հիւքիւ-
մէթ րէիսի հալինտէ ինթիխապ օլունմուշ տըր:
Եէնի մէճիլսլէր ինթիխապը պաշլամըշ իսէ տէ
էհալի փէք գուվլէթ վէրմէյօր իմիշ: ինթիխապ
մէզհէպի կրուիլար իւզէրինէ տէյիլ մահալլի
թագսիմ իւզէրինէ օյմալը տէյօրլար:— Պրան-
սըղ հիւքիւմէթի Րուսլարըն Ամէրիգա պանդա-
լարընա եօլլատըղը պէշ միլիօն տօլարը հաճ
էթմիշ իտիլէր: Ամէրիգա հիւքիւմէթի պու վը-
զըրթըլա կիրմէք իսթէմէյիպ 5 միլիօն ալթու-
նը կէրի եօլլամըշ տըր:— Պրանսա մէճիլս ի մէ-
պուսան ինթիխապընտա 612 ազա սէչիլէճէք քի
չիմտի 3536 թանէ նամզէտ վար իմիշ: Ինթի-
խապ եազլաշտըգճա ֆոնէնգարէ թարաֆտարլա
րընըն գազանաճաղը անլաշըլըյօր: Պօրտօ թա-
րաֆընտա էն չիտտէթլի տիր: Օրատա պիր սօ-
սիալիսթ պէլէտիլէ րէիսի սէչիլմիշ տիր. իհ-
թիմալէն պիր տէ րուհպան սէչիլէճէք տիր:

Իթալիա փատիշահը Ապրիլ 12տէ Միլան-

տաքի սէրկինին քիւշատը իշխան կիթմիշ իտի: Սէրկի մահալինէ եէթիշմէզտէն իքի տաղիդէ էվ վէլ պիր պոմպա փաթլայլայ 15 քիշի վէֆաթ էթ տի, 40 քիշի եարալանտը: Գրալ սողուգ զանլըլըղընը մուհաֆաղա էտէրէք սէրկիլի քիւշատ էտիպ՝ հէր թարաֆը կէզտի. պու վազաա գրալ լէհինէ էհալինին մուհապպէթինի ուլանտըրտը վէ իթալիանըն հէր թարաֆընտա նիւմայիշլէր իճրա՝ օլունտը: Գրալըն շմէնտիֆէրինին կէշտիլի եէրլէրտէ վէ Բոմատա էհալի խընճա խընճ տիղիլիպ ալգըշատըլար: Հիւքիւմէթ ճանիլէրի արայօր վէ խապէր վէրէնէ 100 պին ֆրանգ վատ էլլէտի: Այնի զէմանտա Մուսօլինինին Միլանտան Բոմայա կէշէճէյի եօլ խաթթը իւզէրինտէ տախի պիր պոմպա պուլունտու քի էթրաֆտա պիր ատէմ սազլանմըշ իտի: Մուսօլինի թահգիզաթը քէնտիսի իլէրի կէօթիլըլայօր: Հէր թարաֆտան գրալա թէպրիք թէլկրաֆլարը եաղմագտա օլտու:— Փատիշահա սուլի զաստ վազաաաը անիշխանականլարըն իշի օլտուղու անլաշըլըլայօր: Բոմօ թրէնգէլլի խմինտէ պիրի թէվգիֆ էտիլմիշ տիր. պաշգա տա չօգ տէրտէսթ օլանլար վար:— Պու կիւնլէրտէ պիր գաշ մէմլէքէթլէրին խարիճիյէ նաղըրլարը Մուսօլինի իլէ կէօրիւշմէքտէ տիրլէր: Պունլարըն արասընտա թիւրք խարիճիյէ նաղըրը թէվֆիդ Բիւշտի պէյ, Եունան, Լէհ, Մաճար վէ Ձէխ նաղըրլարը տախի վար տըր: Էվրօփա սիյասէթինին մէրքէղի շիմտի Մուսօլինի օլտուղու անլաշըլըլայօր: Մուսօլինի փօլիթիգասը Պալզանլարտա վէ Շարգի Էվրօփատա Ֆրանսա նըն եէրինի թուլթմուշ տըր:— Իթալիա գրալը իքի զըրհը վէ 15 թօրփիտօ իլէ թարապլուս թարաֆընա զիյարէթէ կիտէճէք տիր: Պու միւնասէպէթլէ տախի պէօյիւք զիյնէթլէր իճրա օլունաճագ տըր:— Մուսօլինի փափա հազրէթլէրի իլէ ուլուշմագ վէ եէնի պիր զօնգօրտաթօ իմզալամագ էմէլինտէ տիր:— Բոմատա Ալաման թաղմինաթը մէսէլէսի եէնիտէն միւզաքէրէ օլունմագտա տըր:— Իթալիա այանը թարաֆընտան զապուլ օլունան եէնի ինթիխապ ուսուլընը գրալ իմզալամայաճագ տըր: Պու գանունը էսասիյէ գարշը տըր տէյօր: Օ սէպէպտէն գրալ իսթիֆա էտէճէք իտի, լաքին Մուսօլինի գանունը թէպտիլ էտէճէք տիր:— Իթալիա վէլի ի ահտը Պաղէսթին վէ Սիւրիա թարաֆլարընտա եօլճուլուգ էտէճէք տիր: Պաղը զաղէթալարըն եաղտըղընա կէօրէ Իթալիա Ա-

նատօլույա իգթիսատի վէ հիճրէթ եօլու իլէ կիրմէք իսթէյօր. շէօյլէ քի թիւրքլէր իլէ պիր անլայըշա կէլիպ օրալարտա մուհաճիր զապուլ էթտիրէճէք վէ թիճարէթ նաֆիէ իշլէրինէ եար տըմ էտէճէք տիր:

Պուլզարիստա Ֆիլիպէ իլէ Գարատէնիդ արասը մահալլէրտէ շէտիտ պիր զէլգէլէ վուզու պուլտու: Պաշ վէքիլին վէրտիլի րափօրա կէօրէ 35 քիշի վէֆաթ էտիպ՝ 300 եարալը վար տըր: Պու Պուլզարիսթանտա վուզու պուլան էն շէտիտ զէլգէլէ իմիշ: Չիւպան վիլայէթի խարապ օլմուշ տըր: 2000 խանէ երգըլմըշ տըր, պիր զատիկ կիւնիւնէ թէսատըֆ էթտիլինտէն էհալի չօգ զիյան չէքմիշ տիր:

Լէհիսթանտա Վարշավիտա էրքէք զըյաֆէթինէ կիրմիշ Վալէնթինօվիշ իսմինտէ պիր գըղ Բուս սէֆիրինի վուրաճագ իքէն թուլուլմուշ տըր: Կէշէն սէնէ տէ Վարշավիտա Բուս սէֆիրի Վօրօվսքիլի վուրտըլար վէ ազ գալտը մուհարէպէ օլույօր իտի:— Ուզրանիա հուտուտունտա էսքի Բուսլար 30 պին քիշիլիք պիր թէշ քիլաթ եափըյօրլար իմիշ քի Ուզրանիայա հիւճմ էթսինլէր:

Անհիսթանըն Լարիսթան գըրմընտա պիր իսեան զուհուր էտիպ նաֆիէ նաղըրը էօլտիլըլմիշ տիր: Աճէմ շահը օրտու իլէ օրա կիթմիշ տիր քի աշիթէթլէրի թէէտիպ էլլէսին:

Ճափօնիստա կէնիշ մըգտարտա Գոմիւնիսթ թէշքիլաթը քէշֆ օլունմուշ վէ հիւքիւմէթ շիտտէթլէ թագիպ էտիյօր, 1000տէն զիյա տէ ատէմ թէվգիֆ օլունմուշ տըր: Պու հարաքէթտէ տախի Բուսլարըն փարմաղը կէօրիւլիւյօր:

Արմալուտլար Սէրպիտա պուլաշկան իլլէթ վար տըր պէհանէսի իլէ պիւթիւն հուտուտլարը զափամըշլար իտի: Պու իքի հիւքիւմէթ արասընտա միւճատէլէյի մուճիպ օլտու:

Փանկալօս կէրի Կիրիտէ հապաա կէօթիլըլիւլայօր, չիւնքի օնըն թարաֆտարլարը պիր ֆէսատ եափմագ իւզրէ իմիշլէր:— Եունանիսթանտա Գալալա թարաֆլարընտա թիւթիւն ֆապրիգալարընտա եանկըն օլմուշ, պիր միլիօն տրախմի զիյան վար տըր, վէ 6,000 իշճի աշըգտա զալմըշ տըր:

Ամանուլլահ իսան ինկիլթէրրատան Պէրլինէ կէշմիշ տիր, օրատա թօնսիլլէրի չըգարըլաճագ իմիշ: Օրատան Մօսկօվայա վէ էնգարէյէ կիտէճէք իմիշ:

Պէլնիգամըն Աֆրիգատաքի Գոնկո միւս-
թէմէլէքսինտէ 20 պին էրքէք վար իմիշ, քի
պունլար էվլէնմէք իսթէյօրլար վէ օրատա գա-
րը եօգ տըր: Պունլար Պէլնիգա հիւքիւմէթինէ
միւրաճաթ էտիյօրլար քի օրայա գըզլարը եօլ
լամաղա թէշվիգ էյլէսին:

Զինտէ տախիլի մուհարէպէ եէնիտէն պաշ-
լայօր: Զէնուպ միլլիճի հիւքիւմէթի 750 պին
ասքէր իլէ Փէքին իւզէրինէ եէօրիւյօր: Հար-
պըն ճէպհէսի 400 միլ ուզունլուգտա Քիանկիսու
գըյըսընտան Հօնան էյալէթինէ գատար տըր:
Զէնուպ իլէ Զէն. Ֆէնկ նամ Քրիսթիան ճէնէ-
լալ տախի պիրլէշմիշ տիր վէ 100 պին ասքէրի
վար տըր: Շէմալտա Սըն Զուան Ֆանկ օրտու-
սը 500 պին գատար տըր վէ ճէպհէյի թութմուշ
տըր: Իհթիմալէն պու հարպըն նէթիճէսի Զի-
նին պախթընը թայլին էտէճէք տիր:

Սքանալօտան կէլէն խապէրլէր Իգմիր գէլ-
գէլէսինի չօգ տէհէթլի թարիֆ էտիյօր. մէր-
քէգ Թօրպալը օլարապ՝ Մանիսա, Գըրգ Աղաճ,
էօտէմիշ, Պայընտըր, Ալաշէհիր, Գասապա թա-
րաֆլարընա գատար սարսըմըշ վէ խարապի-
յէթ չօգ կէնիշ մըզտարտա տըր: 20 գատար
սարսընթը օլուպ իլք տէֆասը 17 սանիյէ, օն-
տան սօնրաքիլէր 10ար սանիյէ սիւրմիւշ տիր:
Պիր չօգ եէրլէրտէ գույուլարտան սըճադ սու
Փըշգըրըպ՝ պազըլարը գուրուճուշ տըր: Պրու-
սա վէ էտիրնէտէ պիլէ գէլգէլէ հիսս օլունմուշ:
Գասապա վէ քէօյլէրտէ պիլնլէրճէ խանլէր խա-
րապ օլմուշ. մինարէլէր տիւշմիւշ, Իգմիր հիւ-
քիւմէթ գօճաղը գէտէլէնմիւշ տիր: Գօրտօնտա
պիր եէր եարըմըշ, էօլէնլէրին սայըսը իլք խա-
պէր 60 գատար տըր, լաքին չօգ գիյատէ օլ-
տուղու անլաշըլըյօր: Քէմալ փաշա 10 պին լի-
րա եօլլամըշ, հիւքիւմէթ 4000 չատըր վէ պիր
չօգ սօգթօրլար եօլլամըշ տըր, եիւզլէրճէ եա-
լալը վար տըր: 0 կիւնլէրտէ իշ վէ թիճարէթ
տուրմուշ, էհալի տաղլարտա, օլալարտա կիւն
լէր իլէ աշըգտա գալմըշլար տըր:— Թիւրքիա-
յա սէֆիր հալինտէ եօլլանըլան Մր. Գրիւ, պէօ
յիւք չէլիք փատիշահը Մօրկընըն եէյէնի իմիշ:
Պու իշլէրի իտարէ էտէնլէր Ամէրիգա սէրմա-
յէտարլարը տըրլար:— Ալի ճէնանի պէյ թիճա-
րէթ նազըրը իքէն, փահալըրը գարշը գուլ-
լանըպ Փուգարայա ուն եէթիշտիրմէք իւզըէ
հիւքիւմէթտէն ալտըղը 500 պին լիրա թախսի-
սաթըն պիր գըսմընը պիր արապա գուճփանիա

սընա վէրմիշ քի օրտա հիսսէսի վար իմիշ: Պիր
գըսմընը տա ագրապապը Շէֆիգ պէյէ վէրմիշ,
չիմտի մուհարէմէ ալթընտա տըր:— Սթանպօլ
տա Գասպը քէօյլէնտէ հիւքիւմէթէ գարշը Փէ-
սատ չիւպհէսի իլէ 250 Թիւրք տէրտէսթ օլուն-
մուշ տըր:— Սապըգ պահրիյէ նազըրը Իհսան
պէյին ապըլ գապահաթը նազըր օլտուղու զէ-
ման Իթթիհատըլարա միւլայիմ մուամէլէ
եափմասը իմիշ:— Ագաճալ գաղէթասը եազըյօր
քի Եունանլար հալա քէնտի վափօրլարընա,
Պրուսա, Պէրղամա, Իգմիր, Պանտըրմա, Մու-
տանիա իսմի վէրիյօրլար: Հալա մէմլէքէթի-
միլգտէն կէօղլէրինի գալտըրմատըլար:— Թիւրք-
լէր եէնի պիր գանուն իլէ տինի հիւքիւմէթտէն
թէմամէն ալըրտըլար: Շիմտէն սօրա մէպուս-
լար վէ մէմուրլար Ալլահըն իսմինէ տէյլի՝ նա-
մուս իւզէրինէ եէմին էտէճէքլէր. պու եօլ իլէ
հէր քէս իսթէտիյի տինի գապուլ էտէպիլէճէք
տիր:— Մըսթաֆա Քէմալ փաշա Մէրսին թա-
րաֆընա կիտիպ՝ մէշհուր մայմուն պէյլի աշը-
լայան Տօգթ. Վօրօնօֆ իլէ կէօրիւշէճէք վէ ա-
մէլիյաթ եափտըրաճադ իմիշ:— Մարաշտա մու
հիմ պիր իսեան գուհուր էլմիւշ տիր: Վալի Ուր
րաթ նամազընը գըլմաղա տէյու կիտէր իքէն՝
պաշընտա չափգա վար իմիշ վէ էսքի սօֆու թա-
գըմը կեալուր փաշա տէյու հիւճմ էտիպ՝ սօ-
գադտա վալիյի էօլտիւրմիւշլէր: Էհալի իքի
թարաֆ օլուպ՝ սիւհա իլէ գալըլայա պաշլամըշ
լար: Քէմալըլար զալիպ կէլիպ պիր չօգ քիմ-
սէլէրի տէրտէսթ էյլէմիւշլէր: Ասըլ հարպ 1921-
տէ եափըլան Ալաման խասթախանէսի էօնիւն-
տէ օլմուշ վէ պօմպա նէթիճէսի խասթախանէ
եանըպ քիւլ օլմուշ տըր: Պիր գաշ սէնէ էվլէլ
տախի Մարաշտա պէօյլէ պիր իսեան օլտու ի-
տի վէ էճգաճը Լուիթֆի պէյ իսմինտէ սէրկէր-
տէ ասըմըշ իտի:

ԱԶԳԱՅԻՆ ԽԱՊԵՐԼԵՐ

Եունանիսթանտա հիւքիւմէթ Հալլարա վէ-
րիլէն Նանսէն փասափօրթընը եըրթըպ 24 սա-
աթա գատար Եունան թէպաալըղը քեաղըտընը
ալմալարընա իճպար էտիյօր:— Նուպարաշէն
հանգանակութիւնը Ապրիլ 15 Կիրակի կիւնիւ
Նիւ Եօրք Ամպասատօր Թէաթրօսընտա իճրա օ-
լունտու վէ էհալի չէվգ իլէ եազըլըպ՝ ճէման
92 պին տօլար վատ էյլէտիլէր:— Եունանիս-

Թ...սծիր պինալարընտան Հայ-
լա...յոր վէ պիր չօգ ֆամիլեա-
լար...լար:— Պէյրութտա Ղա-
զիրտէն 50 որբուհիւր Ֆրանսայա Դպրոցասէր
հիմայէսինէ կէօթիւրիւմիւն տիւրլէր: Քէզա
Անթիլեաս որբանոցընտան 20 որբար տա Մը-
սըրա Մր. Տէվիտսըն հիմայէսինէ կէօթիւրիւ-
միւն տիւրլէր: Սօֆիա Հայ եկեղեցիի հիւրիւ-
մէթ ալմագ իսթէյօր իտի: Պու մէսէլէ իչիւն
տաւա օլուպ՝ 20 պին լէվա սարֆ օլունմուշ:
Պուղար հիւրիւմէթի էնճամ զապթ էյլէմիւն
տիր: Լաքին եէրինէ պաշգա պիր մահալ վէրէ-
ճէք տիր:— Գըպըրստան 500 զատար Հայ վէ
Րոււլար Ինկիլիզ թէպաասը հալինտէ Թիւրք
հիւրիւմէթին տաւա աչըպ՝ միւլլէրինի թա-
լէպ էտիյօրլար: Տաւա Սթանպօլ մուլթէլիֆ
մահքէմէտէ կէօրիւլիւյօր:—Երուսաղէմտէ Սր.
Յակոբ վանքընտա սաքին օլան Հայլարը պաշ-
գա պիր մահալլէ եափըպ օրա նազլ էթմէք իւզ-
րէ թէտարիք կէօրիւլիւյօր:— Րուս հիւրիւմէ-
թի 175 պին Րուսլի Հայ մէքթէպլէրինէ թախ-
սիա էթմիւն տիր:— Լէնինական էթրաֆընտան
5000 տէսիւթին, 20 պին տէօնիւմ ալաղիյէ չէ-
քէր մահսուլը իչիւն փանճար էքլէճէք տիր:—
Պէյրութտա էչքէֆիյէտէ 250 ֆամիլեա եէր-
լէշտիրիլէճէք էվլէր եափըլըյօր: Լիպանան հիւ-
րիւմէթի պու մագսէտէ 25 պին Ինկ. լիւրասը
վէրմիւն տիր:— Հալէպ քէմփինտէ 250 ֆամիլ-
եա վար իմիւն քի պուլարը եէրլէշտիրմէք ի-
չիւն Րիլիֆ 300 պին տօլար թօփլայաճագ իմիւն:
— Գըպըրս վալիսի Գըպըրսա 500 Հայ գաղթա-
կան կէթիւրմէք իւզրէ չալըլըյօր. Եէհուտի չիւ-
քէթինէ մախսուս պիր արազի սաթուն ալընա-
ճագ, 10 պին լիւրայ: Պու մուհաճիրլէրին հէր
պիրի իչիւն 25 լիւրա մասըաֆ օլույօր:— Նան-
սէնին ճէմիյէթ ի Ազվամա միւրաճաթը նէ-
թիճէսի 250 պին լիւրա Ալամանիա, 100 պին լի-
րա Րումանիա վէրէճէք տիր:— Ինկիլթէրա
հիւրիւմէթի Հայաստան իչիւն փարա վէրմէյէ-
ճէյինի պիլտիրմիւն տիր: Պաշգա տէօվլէթլէր
հալա ճէվապ վէրմէմիւն տիրլէր:— Րումանիա
հիւրիւմէթի էրմէնի քիլիսէսինի գանուէն թա-
նըլմըլ քիլիսէ սըրասընա զապուլ էթմիւն տիր:
— Գանաստատա Հէմըլմըն չէհրինտէ պիր էր-
մէնի մէքթէպի աչըլմըլ տըր քի 60 չօճուզ օ-
րատա Հայկական թալիմ ալըյօր:

ՊԻՁԷ ԿԵՕՐՏԵՐԻԼԷՆ ԳԻԹԱՊ

Armenia, Her Church and Faith.— Էրմէ-
նիսթանըն քիլիսէ վէ իթիլատը: Ինկիլիզճէ
լիսանտա թէէլիֆ էտիլմիւն օլուպ, միւլլէթի
Պատ. Պետրոս Մ. Գըրգեաշարեան տըր: Էրմէ-
նի միլլէթինին վէ էրմէնի քիլիսէսինին թարի-
սինէ տաիր Փաիտէլի մալիւմաթը հալի տիր:
48 սահիֆէ.— Միւլլէթին էտրէսի.—

B. M. Sharian, 320 Drexel Ave., Decatur, Ga.

ԱՐԱՆԼԸՅՕՐ

Հաճընը Մարտիրոս էֆ. Սէքսէնեան վէ
ալիէսի 1922 սէնէսինտէ Իսքէնտէրունտա պու-
լունույօրլար իտի. մախտուլարը Յովհաննէս,
Գրիգոր վէ Հայկազուն Ամէրիգատա պուլունու-
յօրլար, լութֆէն պունլար հաղգընտա մալիւ-
մաթը օլանլար աթիտէքի էտրէսէ խապէր վէր-
սինլէր.—

Սթամպուլ, Սամաթիա Աղա Համամ Կիւլհան

Սօղագ Նօ. 25

ՍԱՐԳԻՍ ՅԸՏԻՔԵԱՆ

Մ Ի Ի Ն Տ Է Ր Ի Ճ Ա Թ

ՊԵՆՏ Ի ՄԱԽՍՈՒՍԼԱՐ.—

Իլմ ի Րուս ը Ինսանտան Տէրս
Թիւքիսանըն Ալտըլը Սօմ Ատըմ

ՐՈՒՀԱՆԻ ՀԱՅԱԹ.—

Տիմի Թէրք էտէնէֆ մի իզ
Եիւք Թաշըմագ
Րահաթ Օլ

ՄՈՒԽԱՊԵՐԱԹ.—

Հալա էօյրէմէտիք ՏՕԳ. ՆԱԳԱՇԵԱՆ
Գիւքիւպիսանլէր ՓՐՕՖ. ՄԱՆԻՍԱՃԵԱՆ
Ճօր Պընըն վեր. Հ. ԱՏԱՏՈՒՐԵԱՆ

ՄԻԻԹԷՆԷՎԱԿ.—

Սալքանաթ Տիւլիկիւլէրի
Մէքապիլարտան
Միւքթէհիտ էրմէնի Միշընը

ՍԻՅԱՍԻ ԽԱՊԵՐԼԷՐ.—

ԱԶԳԱՅԻՆ ԽԱՊԵՐԼԷՐ.—